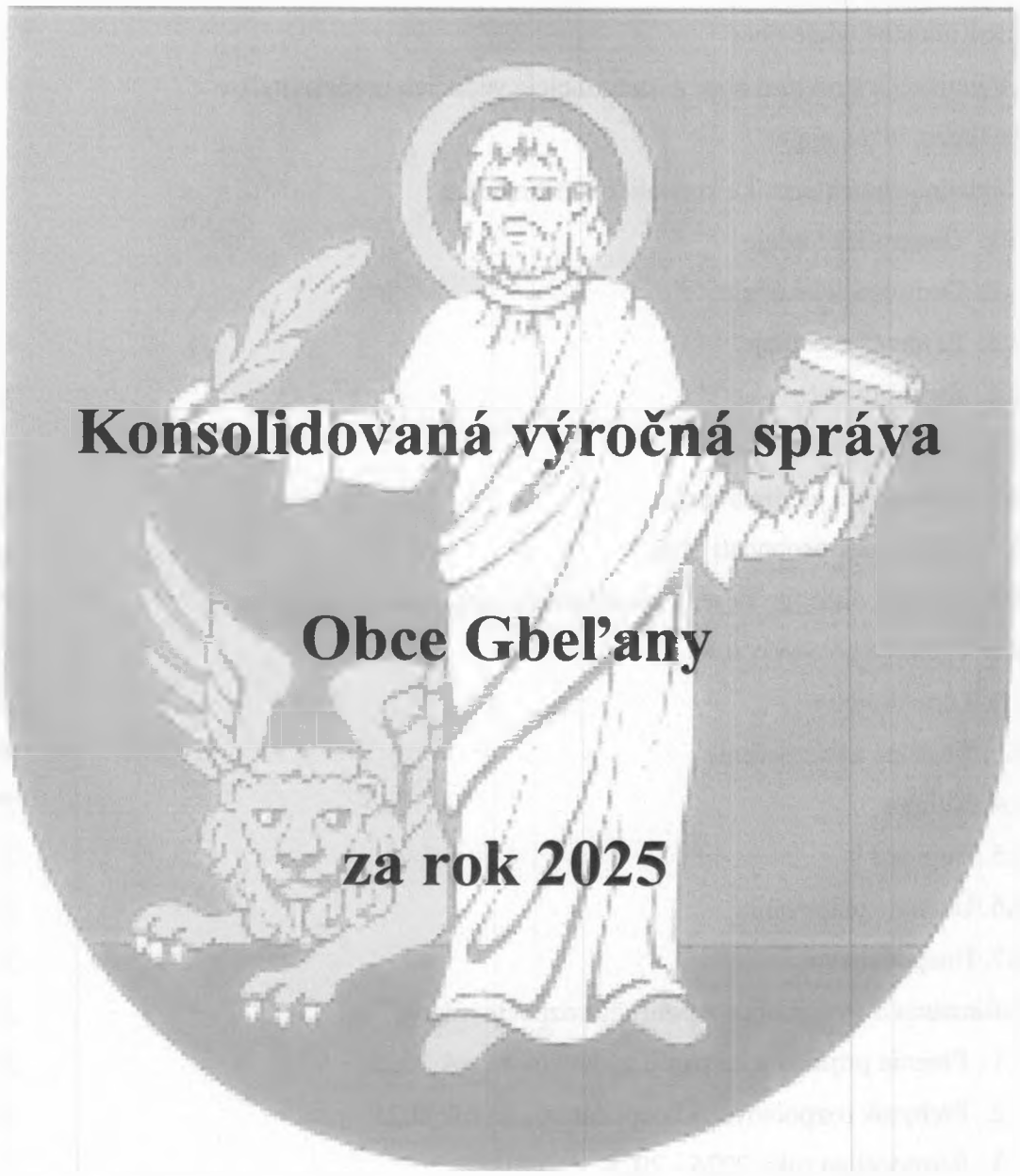

Konsolidovaná výročná správa

Obce Gbeľany

za rok 2025

.....

starosta obce

OBSAH **str.**

1. Úvodné slovo starostu obce 4
2. Identifikačné údaje obce 4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov 4
4. Poslanie, vízie, ciele 5
5. Základná charakteristika konsolidovaného celku 5
   - 5.1. Geografické údaje 5
   - 5.2. Demografické údaje 7
   - 5.3. Ekonomické údaje 8
   - 5.4. Symboly obce 8
   - 5.5. História obce 10
   - 5.6. Pamiatky a zaujímavosti 12
   - 5.7. Významné osobnosti obce 18
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie) 20
   - 6.1. Výchova a vzdelávanie 20
   - 6.2. Zdravotníctvo 25
   - 6.3. Sociálne zabezpečenie 25
   - 6.4. Kultúra 27
   - 6.5. Doprava 31
   - 6.6. Územné plánovanie 31
   - 6.7. Hospodárstvo 32
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva 34
   - 7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2025 36
   - 7.2. Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2025 38
   - 7.3. Rozpočet na roky 2026 - 2028 39
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok 41
   - 8.1. Majetok 41
   - 8.2. Zdroje krytia 42
   - 8.3. Pohľadávky 43
   - 8.4. Záväzky 44
9. Hospodársky výsledok za rok 2025 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok 44
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce 47

10.1. Prijaté granty a transfery 47
10.2. Poskytnuté dotácie 49
10.3. Významné investičné akcie v roku 2025 49
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti 49
10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia 49
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená 50

1. Úvodné slovo starostu obce

Výročná správa obce Gbeľany poskytuje ucelený pohľad na život v obci Gbeľany na jej geografické, demografické a ekonomické údaje. Čitateľovi prinášame prehľad histórie a pamiatok obce. Zaujímavé sú symboly obce, ktorých súčasná podoba vychádza predovšetkým z historického vzniku obce. Pre občanov, ale aj pre návštevníkov obce predkladáme pohľad na možnosti kultúry, hospodárstva, sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva a výchovy a vzdelávania v obci. V rámci hospodárenia obce za rok 2025 je potrebné v prvom rade poukázať na záverečný účet obce a na celkový prebytok rozpočtového hospodárenia. Čitateľ výročnej správy si taktiež môže pozrieť hospodárenie obce z hľadiska účtovníctva, prehľad pohľadávok a záväzkov obce a informácie o výnosoch a nákladoch obce. Prehľadom prijatých grantov a transferov poukazujeme na možnosti obce čerpať a používať účelovo určené finančné prostriedky. Taktiež obec v rámci svojich možností poskytuje dotácie zložkám na území obce na podporu ich činnosti za účelom spestrenia kultúrneho, športového a spoločenského života v obci. Veríme, že aj v priebehu roka 2025 sme prispeli k skvalitneniu a zmodernizovaniu života v obci Gbeľany a k spokojnosti všetkých občanov obce Gbeľany.

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Gbeľany
Sídlo: Urbárska 366/3, 013 02 Gbeľany
IČO: 00321273
Štatutárny orgán obce: Ing. Jozef Martinček
Telefón: 0915 891 556
Mail: gbelany@gbelany.eu
Webová stránka: www.gbelany.eu

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:	Ing. Jozef Martinček
Zástupca starostu obce:	Martin Vojtek
Hlavný kontrolór obce:	Ing. Božena Vaculová (do 31.12.2025), Ing. Adriana Kováčová (od 1.1.2026)
Obecné zastupiteľstvo:	Martin Vojtek, Jana Vašková, Bc. Hakan Guzel, Mgr. Mária Vankušová, Ing. Michal Sapieta, Jozef Trizuliak, Mgr. Miroslava Sovičová, PhD,
Komisie:	Finančná komisia a sociálnych vecí; Stavebná komisia a komisia životného prostredia; Komisia kultúry, školstva, mládeže a športu; Komisia na ochranu verejného záujmu a prešetrovanie sťažností.
Obecný úrad:	administratívny chod obce zabezpečujú 4 pracovníčky knižnicu zabezpečuje 1 pracovníčka a upratovanie zabezpečuje 1 pracovníčka údržbu budov a poriadok v obci zabezpečovali v roku 2025 4 pracovníci
Materská škola:	predškolskú výchovu zabezpečuje riaditeľka, 8 učiteliek v štyroch triedach a jeden pedagogický asistent, manuálne práce – upratovanie zabezpečujú 2 pracovníčky a donášku stravy deťom 1 pracovníčka

Zps a denný stacionár Sv. Barborky	v zariadení pracujú zamestnanci na pozíciách zdravotnícky asistent, asistent sociálnej práce, zdravotná sestra, inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovateľka, upratovačka, riaditeľka

Rozpočtová organizácia

Názov:	Základná škola Gbeľany
Sídlo:	Hlavná 375/26, 013 02 Gbeľany
Štatutárny orgán školy:	Mgr. Mária Vráblová
IČO :	37813072
Telefón:	041/5980014
E-mail:	zsgbelany@gmail.com
webová stránka:	http://zsgbelany.edupage.org/

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce:	Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku v prospech svojich občanov
Vízie obce:	Prosperujúca a neustále sa rozvíjajúca samosprávna obec v zmysle aktuálnych životných potrieb a trendov
Ciele obce: spoločenské	Zabezpečiť občanom kvalitné a moderné prostredie pre život, spokojné spolužitie, udržateľný rozvoj obce, cieľom je vytvoriť príjemnú lokalitu pre život a príťažlivú obec nielen pre vlastných obyvateľov, ale aj pre návštevníkov

5. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.
Do konsolidovaného celku obce Gbeľany patrí Základná škola Gbeľany, založená zriaďovateľskou listinou 1.7.2002. ZŠ je samostatnou právnickou osobou, s právnou subjektivitou, vlastným IČO a DIČ.

5.1 Geografické údaje

Geografická poloha obce :	Obec Gbeľany leží v severovýchodnej časti Žilinskej kotliny na terasových náplavách Váhu, 10 km na východ od okresného mesta Žiliny. Severná vrchovinná časť chotára siaha do Kysuckých vrchov.
Susedné mestá a obce :	Územie obce hraničí so siedmimi obcami: na severe s obcou Horný Vadičov, na východe s obcou Lysica a s obcou Varín, na juhu s mestom Žilina (k. ú. Mojšová Lúčka) a s obcou Strečno, na západe s obcou Mojš a s obcou Nededza

Celková rozloha obce :	713 ha
Nadmorská výška :	najvyššie položený bod územia obce je kóta vo výške 772 m.n.m. v severnej časti v masíve Požehy, najnižšie položený bod 342 m n.m. je situovaný na dne Vodného diela Žilina

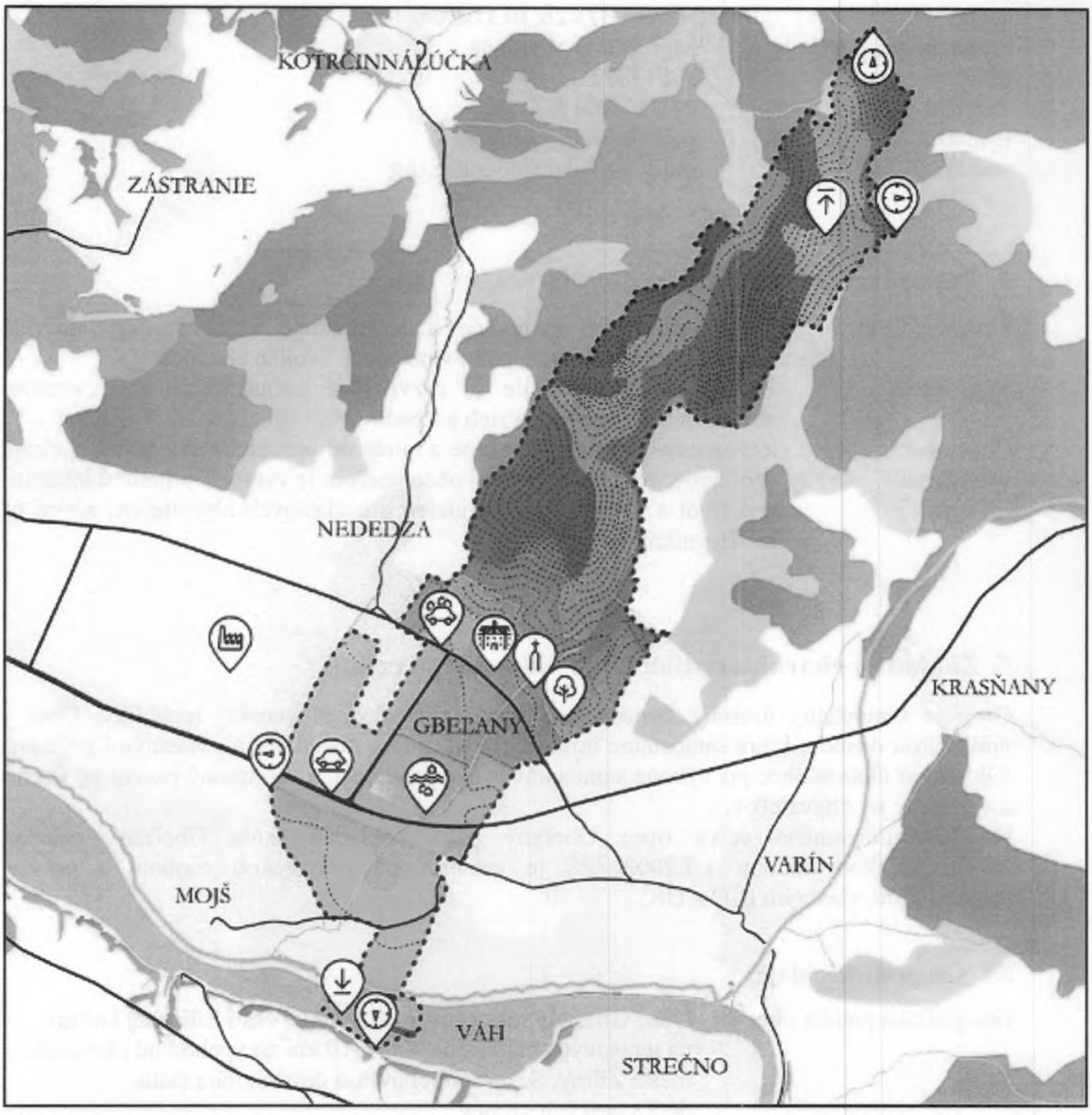

Gbeľany – vymedzenie územia

Gbeľany z výšky

5.2 Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov :	221 obyv. na 1 km2, 1 581 obyvateľov
Národnostná štruktúra :	slovenská národnosť, česká národnosť, maďarská národnosť, (informácia zo SODB z r.2021)
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu :	vyše 76% obyvateľov je rímskokatolíckeho vierovyznania, ostatné konfesie majú zanedbateľný podiel, vyše 18 % obyvateľov obce je bez vyznania (informácia zo SODB z r. 2021)

Vývoj počtu obyvateľov :

k 31.12.2021 - 1 491
k 31.12.2022 - 1 544
k 31.12.2023 - 1 566
k 31.12.2024 - 1 585
k 31.12.2025 - 1 581

Pohyb obyvateľov v roku 2025 :

Počet obyvateľov k 31.12.2024	– 1 585
Narodení v r.2025	13
Prihlásení v r.2025	23
Zomrelí v r.2025	12
Odhlásení v r.2025	28

Počet obyvateľov k 31.12.2025 – 1 581

5.3 Ekonomické údaje

	rok	2021	2022	2023	2024	2025
Nezamestnanosť v obci-počet UoZ:		47	53	50	35	29

	rok	2021	2022	2023	2024	2025
Nezamestnanosť v okrese Žilina:		4 064	3 807	3 317	3 073	3 373
Evidovaná miera nezamestnanosti v %		4,59	4,15	2,75	2,54	2,88

Vývoj nezamestnanosti : nezamestnanosť v obci oproti roku 2024 má klesajúcu tendenciu, z celkového počtu UoZ v obci sú 2 absolventi, nezamestnanosť v okrese Žilina má rastúcu tendenciu.

(údaje zo stránky: www.upsvr.gov.sk - štatistiky)

5.4 Symboly obce

Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prerokovala návrh **erbu obce Gbeľany** a odporučila ho na prijatie obecným zastupiteľstvom obce Gbeľany (číslo uznesenia 6/2008 zo dňa 12.09.2008) a na zapísanie do Heraldického registra Slovenskej republiky pod signatúrou G-43/2008 v tejto podobe:

V modrom štíte v zelenej pažiti stojaci zlatým prstencom nimbovaný, zlatoobutý evanjelista Marek v striebornom rúchu, v pravici so zlatým písacím brkom, v ľavici so zlatou knihou, vpravo spoza jeho nôh sa objavujúci, na pažiti ležiaci okrídlený lev.

Vlajka obce :

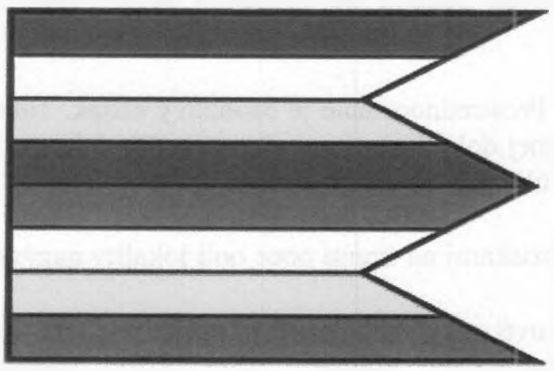

Vlajka obce Gbeľany pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej, bielej, žltej, zelenej, modrej, bielej, žltej a modrej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. z. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce Gbeľany:
Pečať obce tvorí okrúhla kružba, ktorú vypĺňa erb obce. Okolo kružby je umiestnený kruhopis OBEC GBEĽANY.

Na obrázku sa nachádza pečať obce, z ktorej sa vychádzalo pri tvorbe erbu. Oválna pečať rozmeru 27 x 39 mm sa datuje do roku 1720. V obraze sv. Marek drží v rukách pero a knihu, pri nohách vpravo je pravdepodobne ležiaci lev. Po stranách hlavy je nápis SANCT(VS). - MARCVS, pod rukami datovanie 17-20.

V miestnom kaštieli sa nachádza kaplnka Panny Márie. Podľa tradície bola kaplnka na cintoríne pred prestavbou zasvätená sv. Markovi. V oblúku hore je prerušená legenda na stuhe: SIGILVM - PAGI - GBELAN. Tab. XLI.

5.5 História obce

Najstaršie obdobie a archeologické nálezy

Dobrá poloha a prírodné podmienky dali možnosť pravekému ľudskému osídleniu. Obec má bohatý archeologický potenciál. V roku 1967 sa pri melioračných prácach našlo veľké množstvo keramického materiálu, kameňov, železných zlomkov a iných drobných predmetov. Materiál pochádza z rôznych období. Sú to najmä nálezy lužické, púchovské, hradištné a stredoveké.

Významným nálezom na Prostrednom láne je bronzový kosák. Takéto kosáky sa používali na zber obilia v období strednej doby bronzovej až po staršiu dobu železnú (8. – 5. stor. p. n. l.). Na mieste nálezu sa našli úlomky keramiky lužickej kultúry.

Ďalšími významnými náleziskami na území obce boli lokality nazývané:

Hradisko – dve malé valové opevnenia, ktoré sa nachádzajú na rozhraní Gbelian a Nededze, našlo sa tu niekoľko keramických zlomkov, ktoré možno datovať do 15. storočia. Okrem keramiky sa tu našla aj minca Mateja Korvína z roku 1464. **Klin** – popolnicové pohrebisko, ktoré sa nachádza vľavo od cesty z Gbelian k železničnej trati. **Nad cintorínom** – neolitické sídlisko, kde sa našli črepy keramiky datované do neolitu. **Pod Dielcom** – našli sa tu črepy keramiky z troch časových období. **Prostredný lán** – pole s rozlohou cca. 10 ha medzi Nededzou a Gbeľanmi po ľavej strane cesty zo Žiliny do Varína, kde bolo objavené rozsiahle sídlisko s viacerými fázami osídlenia.

Vznik názvu obce

Vznik názvu obce Gbeľany má viac variantov. Prvý sa odvádza od slova „gbeľ", čo je dutá miera na zbožie. Pravdepodobne tieto miery (drevené nádoby) vyrábali miestni obyvatelia.

Druhý variant je od názvu rastliny nazývanej kobylinou. Alexander Lombardini v V. ročníku Slovenských pohľadov z roku 1885 na strane 39 píše: *„Náš ľud istú pri potokoch rastúcu zelinu kobylinou menuje, a veru sa Gbeľany už v roku 1362 jako obec v listine Štefana Bebeka, grófa vo Vyšehrade, v tom roku* ***tertia die festi B. M. Virginis et Martiris*** *danej pod menom Koblen spomínajú."*

V tej istej listine, v ktorej sa vymedzujú hranice Varína, tečie aj potôčik pod menom Koblen – Patak. Z toho možno vyvodiť, že v gbelianskom chotári tečúci potôčik, ale aj obec od tohto potoka boli pomenované.

Tretí názov: žil tu oddávna ubiedený poddaný ľud, ktorý slúžil pánovi Gbeľánymu. Od jeho mena sa odvodil aj názov obce.

Gbeľany ako poddanská obec

Gbeľany, ako poddanská obec vznikla pravdepodobne už v 13. storočí, keď sa v okolí Žiliny začali uplatňovať feudálne vzťahy. Prvý zachovaný názov VILLA BELENE (dedina Belene) pochádza z roku 1434.

Prehľad písomne doložených názvov obce:

- 1362 Koblen
- 1434 Villa Belene
- 1439 Possessio sen villa Kbeleny
- 1469 Possessio Belen
- 1483 Possessio Gbelan
- 1503 Cebelen
- 1508 Possessio Gbeleny
- 1518 Possessio Beelen
- 1519 Judex de Gbelen (richtár z Gbelian)
- 1519 Possessio Kbelan
- 1520 Possessio Kbeleny
- 1520 Possessio Kebeleny
- 1598 Kbelany
- 1773 Gbeblan, Gbelany
- 1786 Gbeblan, Gbellani
- 1808 Gbelán, Gbelany
- 1899 Gbellán
- 1902 Gbellan
- 1907 Egberlény
- 1920 Gbelany

Gbeľany od ich vzniku boli súčasťou Strečnianskeho panstva. Administratívnym centrom a sídlom feudálnej správy bol hrad Strečno. Všetky majetky panstva boli vlastníctvom uhorského panovníka. Kráľ Žigmund Luxemburský ich v roku 1421 daroval rodu Dersffy, ktoré bol vlastníkmi panstva až do 17. storočia. V ženskej línii zdedili strečnianske majetky Esterháziovci a Wesselenyovci, ktoré jednotne spravovali a spoločne sa podieľali na výnose. Keď sa palatín František Wesselény a jeho syn Ladislav dostali do panovníkovej nemilosti pre účasť na protihabsburskom sprisahaní, Strečnianske panstvo sa rozdelilo. Kráľ Leopold I. v roku 1683 wesselényovské majetky skonfiškoval, hrad Strečno prikázal zbúrať a majetky daroval šľachticom nemeckého pôvodu, bratom Fridrichovi a Jánovi Löwenburgovi. Z tejto časti vzniklo samostatné Tepličské panstvo so sídlom v Tepličke, kam patrili aj Gbeľany.

Bratia Löwenburgovi zomreli bez mužského potomka a dedičom Tepličského panstva sa stala Anna Margita Löwenburgova, ktorá sa vydala za Fridricha Windischgrätza. Jej deti Jozef a Anna Mária, vydatá za Karola Szerényiho si v roku 1749 majetky rozdelili. Gbeľany, Dolný Vadičov, Lutiše, Pažite. Riečnica, Terchová, Tižina ako aj časť Strečna boli podielom, ktorý dedili členovia szerényiovskej rodiny. Toto územie, ktoré sa od Tepličského panstva úplne osamostatnilo, malo nielen vlastnú hospodársku správu, ale aj samostatný zemepanský súd a pomenovanie „ dominium Gbelán“, čiže Gbelianske panstvo.

Gbelianske panstvo ostalo v rukách Szerényiovcov do roku 1812, keď jeho novými majiteľmi sa stala rodina Nyári zo Sučian. V roku 1863 ich vystriedal Ján a Ferdinand Zichy a v roku 1883 gróf Juraj Majláth zo Zavaru (narodený 23.12.1854), ktorý si vzal 02.10.1882 za manželku grófku Sarlotu Zichy a tak sa stal majiteľom Gbelianskeho panstva. Z tohto manželstva bolo sedem detí: Juraj, Livia, Ferdinand, Štefan, Karol, Ladislav a Pavol.

Ferdinand Majláth, ktorý sa v roku 1926 oženil s grófkou Hubertou Széchenyiovou sa hneď pustil do renovácie budov a murovaných plotov a usiloval sa dať do poriadku i celé panstvo. Vo Viedni sa podrobil operácii slepého čreva. Keď sa chystal do Gbelian, dňa 22.02.1929 náhle zomrel na infarkt vo veku 38 rokov. Zostali po ňom dve dcéry: Ferdinanda a Šarlota. Posledný zemepán Gbelianskeho panstva dr. Ferdinand Majláth je pochovaný v idylickom prostredí lesíka Dielec, kde rodina plánovala vybudovať rodinné mauzóleum. Mladá, asi 22 – ročná vdova sa neskoršie vydala za grófa Révaya zo Štiavničky. Aj gróf Révay čoskoro zomrel. Rodina sa začiatkom druhej svetovej vojny odsťahovala do Bratislavy a po oslobodení do Maďarska, odtiaľ do Švédska.

Majláthovci boli pánmi Gbelianskeho panstva až do roku 1945, keď ich majetky prešli do vlastníctva štátu.

Gbelianske panstvo sa zameriavalo najmä na chov dobytka a ťažbu dreva z rozľahlých malofatranských lesov. Značné príjmy malo aj z čapovania liehových nápojov, z prenájmu siedmich mlynov a piatich jatiek a z vyberania mýtnych poplatkov v Terchovej a Strečne. Panské majere boli v Gbeľanoch, vo Vrátnej doline a Lutišiach. V Gbeľanoch, ktoré bolo sídlom panstva, okrem rozsiahlych hospodárskych budov vlastnilo i pálenicu (liehovar). Nová budova pálenice bola postavená v roku 1886 a renovovaná v roku 1921, v súčasnosti je budova zbúraná.

Hladomor, vysťahovalectvo, vojny

Hladomory, ktoré prepukli v 19. storočí ako následok klimatických zmien či silných povodní v rokoch 1816-1818 a 1846-1847 zapríčinili aj v Gbeľanoch vysokú úmrtnosť, vyžiadali si obete v počte približne 12-13 % obyvateľstva. Obyvateľstvo obce trápili koncom feudalizmu viaceré choroby ako kiahne či cholera. Nespokojnosť bezzemkov a roľníkov viedla v roku 1848 k zrušeniu poddanstva aj v Gbelianskom panstve, ľudia sa začali združovať do rôznych radov či spoločností a v obci vznikla na udržovanie poriadku obecná rada.

Ešte pred vojnou zasiahla obec Gbeľany vysťahovalecká vlna do USA, kde sa po skončení Občianskej vojny prudko rozvíjal priemysel a s ním aj potreba veľkého prílevu pracovných síl. Doposiaľ sa podarilo zistiť mená 76 vysťahovalcov z Gbelian do USA. Rovnako obyvateľov obce ovplyvnili aj udalosti ako prvá svetová vojna, svetová hospodárska kríza v roku 1929 či neskôr druhá svetová vojna, ktorej sa priamo zúčastnili viacerí občania Gbelian. Na miestnom cintoríne sa dodnes nachádza pomník padlých v druhej svetovej vojne.

Významným míľnikom v histórii obce bolo aj uzavretie zmluvy so Spojenými elektrárňami severozápadného Slovenska v Žiline o elektrifikácii obce, ktoré sa uskutočnilo v roku 1926.

5.6 Pamiatky a zaujímavosti

Sídlom Gbelianskeho panstva bol honosný barokový kaštieľ z polovice 18. storočia, ktorý stojí uprostred parku, ktorý je obohnaný kamenným múrom. Bol sídlom grófskej rodiny, istú dobu tu sídlila škola, neskôr ochranári.

Budova barokového kaštieľa pred rekonštrukciou

V súčasnosti je kaštieľ v Gbeľanoch v súkromnom vlastníctve. Budova prešla veľkou rekonštrukciou, výsledkom ktorej je príjemný hotel priamo na ceste do Malej Fatry. Rekonštrukcia bola dokončená v roku 2015 a odvtedy hotel slúži verejnosti. Jeho súčasťou je atraktívne wellness zázemie a reštauračné priestory určené pre zážitkovú gastronómiu. Areál kaštieľa i hotel samotný sú ako stvorené pre svadobné obrady a hostiny či firemné podujatia.

Hotel po rekonštrukcii

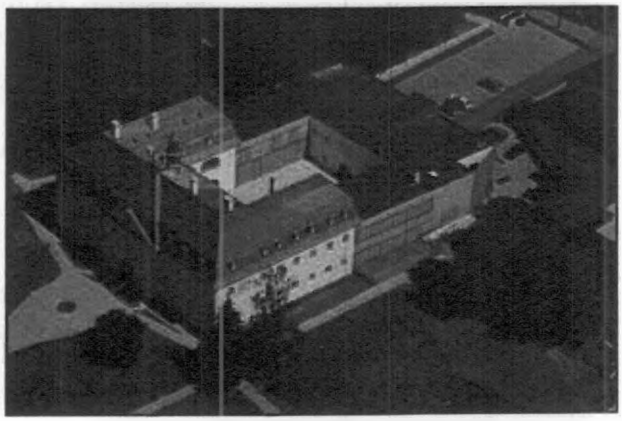

Pohľad na hotel zvrchu

V Sučianskej záhrade (parku) stojí jednoposchodová klasicistická kúria, kaštieľ grófa Sučániho. Postavili ho v prvej tretine 19. storočia. V súčasnej dobe je v súkromnom vlastníctve, kde prebieha postupná rekonštrukcia.

Klasicistická kúria

Socha sv. Jána Nepomuckého

Pri hlavnej bráne do základnej školy stojí socha sv. Jána Nepomuckého, postavená z jemného pieskovca v klasicistickom slohu s nápisom:

CAROLUS COMES NYARY ET COSORS EIUS
COMES FRANCISCA PONGRACZ
ANNO 1827

Slovenský preklad: Karol gróf Nyáry a jeho manželka grófka Františka Pongracz roku 1827

Nápis na soche

V strede malého obecného cintorína je postavená kaplnka v pseudogotickom slohu, ktorú dal koncom 19. storočia postaviť grófsky rod Nyáryovcov. Tomu slúžila ako rodinné mauzóleum a súčasne ako kaplnka. V roku 1871 kaplnku darovala obci grófka Vincencia Nyári. V suteréne kaplnky bolo v krypte nájdených deväť bronzových zdobených rakiev, v ktorých sú uložené telá príslušníkov rodu Nyáry. Spojením funkcie hrobky a kaplnky v jednej budove, ale aj architektonickým stvárnením sa kaplnka na cintoríne v Gbeľanoch stáva ojedinelou. V širšom okolí mesta Žiliny nenájdeme podobnú kaplnku. V roku 2015 bola prevedená rekonštrukcia kaplnky – oprava fasády, oplotenie, rekonštrukcia schodiska kaplnky.

Kaplnka pred rekonštrukciou

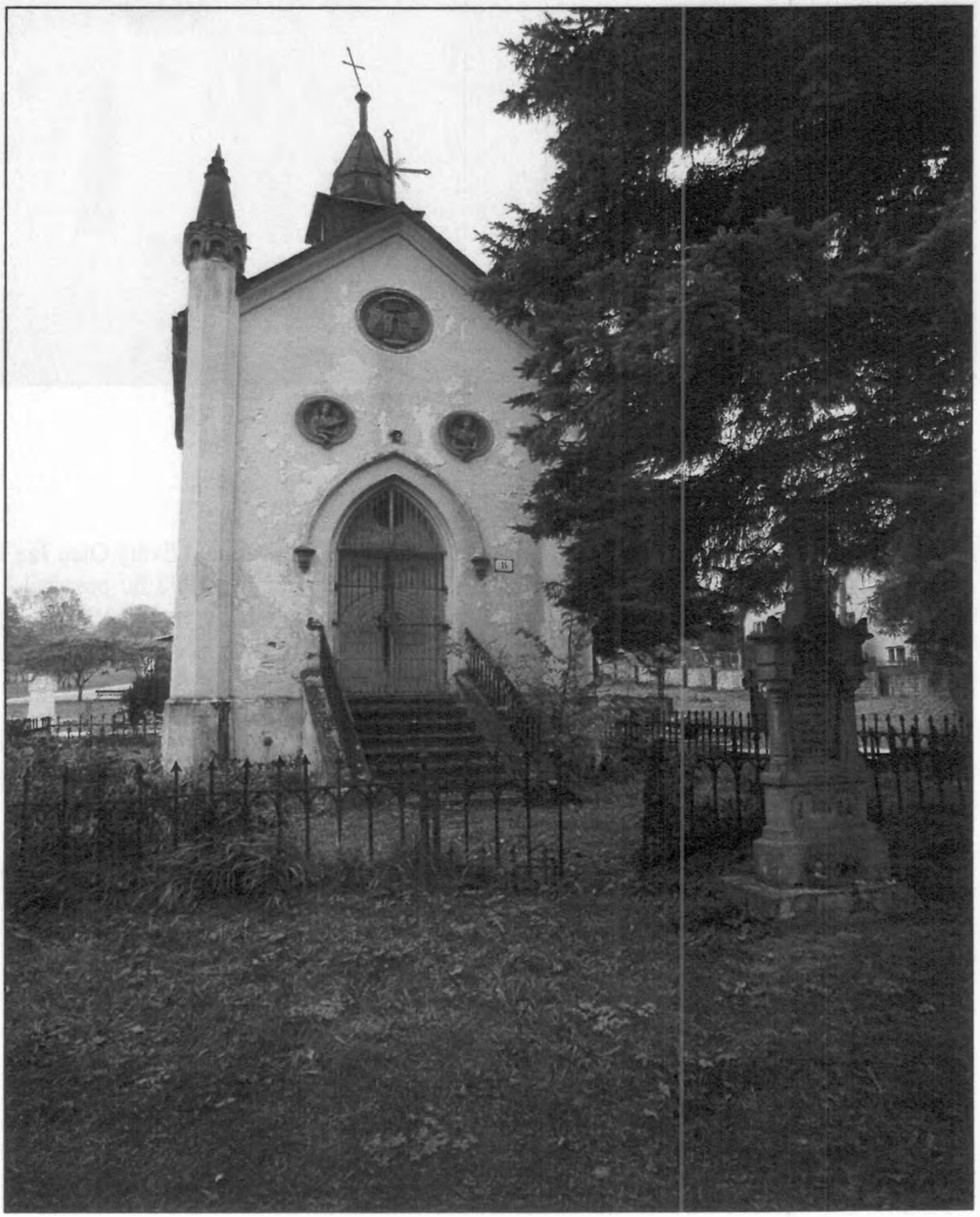

Zrekonštruovaná kaplnka na cintoríne

Farský kostol v Gbeľanoch

Základný kameň pre Kostol sv. Jozefa, robotníka v Gbeľanoch požehnal Svätý Otec Ján Pavol II. 22. 4. 1990 v Bratislave. Kostol si postavili veriaci a 9. septembra 1995 ho posvätil J. Em. Ján Chryzostom kardinál Korec. Prvá nedeľná omša sa slávila 18. decembra 1994. Gbeľany patrili pod Rímskokatolícku farnosť Varín spolu s obcami Krasňany, Nededza a Nezbudská Lúčka. Od 4. 7. 2010 sú samostatnou farnosťou Dekanátu Varín.

V nedeľu 4. 7. 2010 o 10 hod. celebroval sv. omšu v Kostole sv. Jozefa v Gbeľanoch žilinský biskup Mons. Tomáš Galis, pri ktorej vyhlásil zriadenie novej Farnosti Gbeľany a uviedol do úradu jej prvého farára vdp. Pavla Kalabusa.

Pod Rímskokatolícku cirkev Farnosť Gbeľany patria filiálky Nededza a Kotrčiná Lúčka. Farnosť Gbeľany má Farský kostol sv. Jozefa z roku 1995, vo filiálke Nededza je Kostol Sedembolestnej Panny Márie z roku 1993 a v Gbeľanoch je Kaplnka Nepoškvrneného počatia Panny Márie z roku 1750. Rímskokatolícka farnosť Gbeľany patrí pod Dekanát Varín.

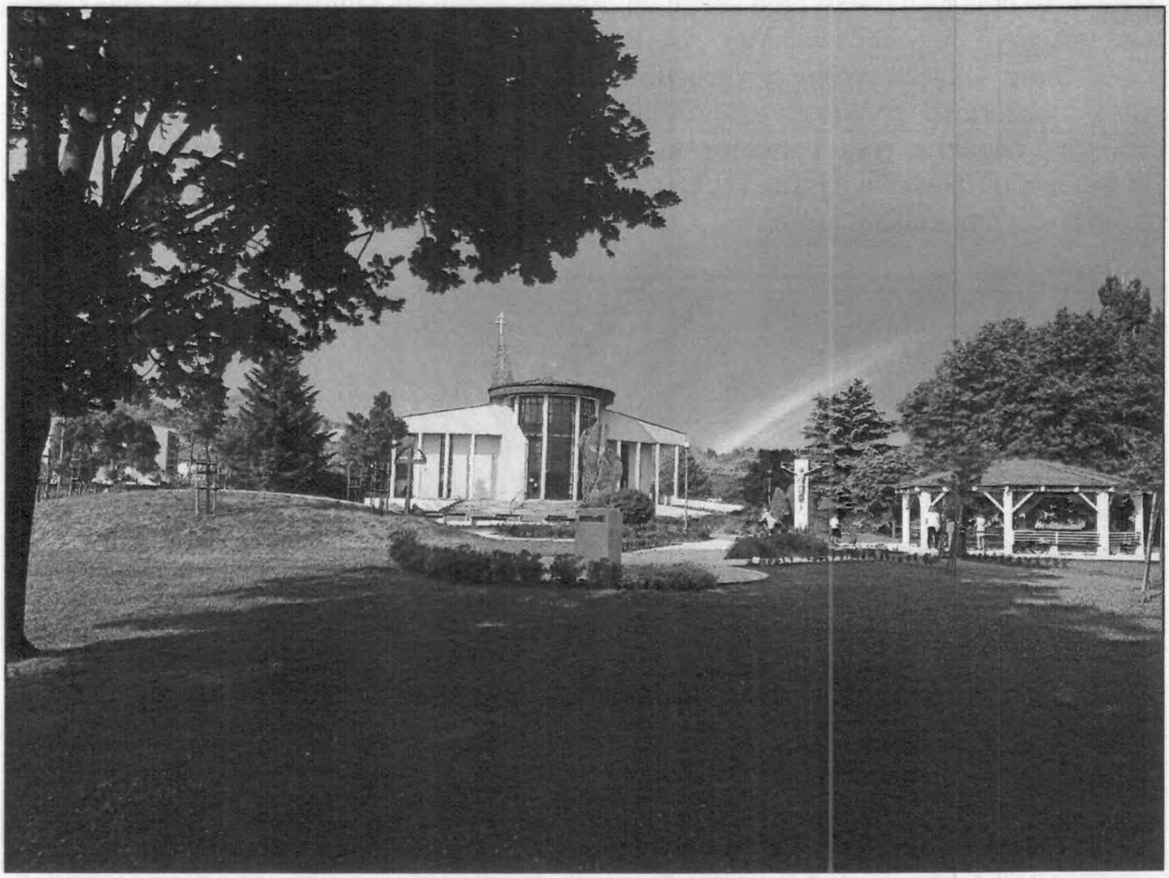

Farský kostol s námestím

Farský úrad Gbeľany

V roku 2016 bola na námestí pred kostolom osadená socha sv. Mareka - patróna obce Gbeľany. Sochu vyhotovil obyvateľ obce Mgr. Art. Radovan Martinček. Sv. Marek je tiež súčasťou erbu obce Gbeľany. Pri jeho tvorbe sa vychádzalo z pečate, ktorej vznik sa datuje do roku 1720, čo dokazuje historickú spojitosť tejto svätej postavy s obcou Gbeľany. Nejde len o sochu skrášľujúcu námestie pred kostolom, ide o zhmotnenie jedného zo symbolov obce, ktorého pôvod je možné hľadať v jej ďalekej histórii. Socha stvárňuje sv. Mareka s jeho najznámejším atribútom –levom, kráľom púšte.

Socha sv. Mareka na námestí pred kostolom – autor Mgr. art. Radovan Martinček

5.7 Významné osobnosti obce

Alexander Trizuljak, akademický sochár, sa narodil 15. mája 1921 vo Varíne a zomrel 15. októbra 1990 v Bratislave. V rokoch 1945 - 1949 absolvoval štúdium na pražskej Akadémii Výtvarných Umení v ateliéri profesora Karla Pokorného. Po ukončení pražských štúdií nastúpil ako pedagóg na novovznikajúcu Vysokú Školu Výtvarných umení v Bratislave, kde pôsobil až do roku 1972, kedy musel opustiť pedagogický post i verejné pôsobenie po udalostiach roku 1968. Alexander Trizuljak bol popredným predstaviteľom slovenského sochárstva druhej polovice 20. storočia. Jeho verejne najznámejším dielom je socha víťazného vojaka na pylóne bratislavského Slavína. Popri práci na monumentálnom slavínskom zadaní Trizuljak vo svojej tvorbe rozvíjal modernistickú líniu. Trizuljakov priekopnícky experiment s novými materiálmi a technológiami vyvrcholil v 60-tych rokoch do série konštruktivistických plastík, ktoré aj dnes predstavujú progres v modernom slovenskom sochárstve 20. storočia. Práve výstavou Trizuljakovej tvorby odštartovala v roku 1961 legendárna Socha piešťanských parkov, ktorej sa stal Trizuljak spoluzakladateľom a dlhoročným predsedom organizačného výboru. Popri

bohatej umeleckej tvorbe pôsobil ako organizátor spoločenského života výtvarných umelcov: zaslúžil sa o založenie galérií: Galéria hl. mesta SR Bratislavy, galérie v Trenčíne, Nitre, Komárne a v Humennom. Taktiež stál pri zrode slovenských stredných umeleckých škôl. Z jeho iniciatívy vznikol Slovenský Fond Výtvarných Umení ako i dnes už neexistujúce dielne umeleckých remesiel v Bratislave.

V roku 2022 schválilo Obecné zastupiteľstvo v Gbeľanoch kúpu umeleckého diela - busty – sochárskeho portrétu Alexandra Trizuljaka. Autorom diela je dcéra pána Trizuljaka, pani Mária Majerníková, ktorá rovnako ako ďalší jej súrodenci zdedila cit pre umenie. Busta bola osadená na fasáde budovy Základnej školy v Gbeľanoch.

Busta Alex. Trizuljaka

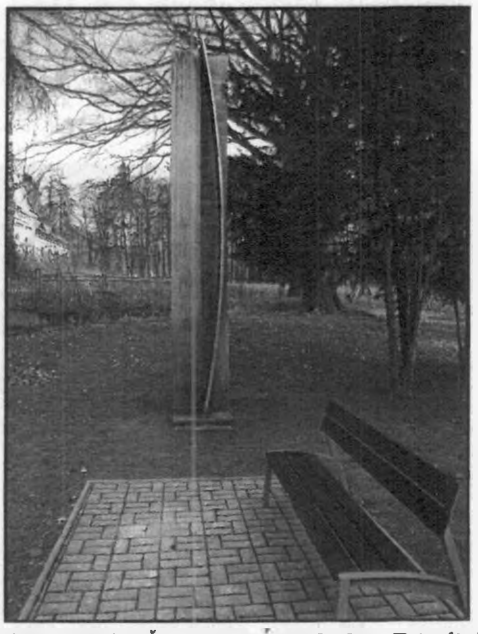

Socha v areáli ZŠ - TULIPÁN od Alex. Trizuljaka

Jozef Šimuník, nar. 16.2.1810 v Gbeľanoch, zomrel 15.9.1887, bol farárom a správcom farnosti v Tepličke nad Váhom. Bol horlivým zástancom chudoby, pridal sa ku hnutiu slovenských dobrovoľníkov na čele s Ľudovítom Štúrom.

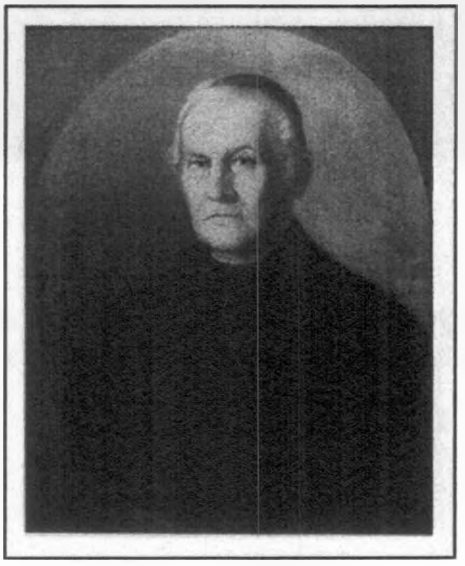

Portrét – Jozef Šimuník

6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- ***Materská škola Gbeľany***, ktorú navštevovalo 67 detí (údaj zo zberu údajov pre normatívne financovanie k 15.9.2025) v štyroch triedach. Vyučovanie zabezpečovalo 8 učiteliek, pedagogický asistent a riaditeľka. Je to materská škola bez právnej subjektivity, ktorej zriaďovateľom je Obec Gbeľany. Jej hlavnou činnosťou je predškolská výchova. Poskytuje celodennú starostlivosť deťom vo veku tri až šesť rokov. Výhodná poloha zariadenia v prírodnom prostredí umožňuje vytvárať a realizovať vzdelávací program podporujúci zdravý vývin detí. Od 1.1. 2015 je prevádzka MŠ v novo zrekonštruovanej a nadstavenej budove. Pribudli nové priestory, v podkroví telocvičňa a stabilná spálňa so sociálnym zariadením.

Budova MŠ po rekonštrukcii

V roku 2021 bola počas letných prázdnin za účelom riešenia absentujúcich kapacít materskej školy zriadená štvrtá trieda materskej školy, ktorá sa nachádza v priestoroch budovy školskej jedálne.

Trieda predškolákov v budove školskej jedálne

- ***Základné vzdelanie deti získavajú v ZŠ Gbeľany***

Charakteristika školy:

Základná škola Gbeľany je plne plno-organizovaná škola, ktorá poskytuje vzdelávanie a výchovu žiakom v 1. – 9. postupnom ročníku. Kapacitne patrí škola k stredne veľkým prímestským školám nielen počtom žiakov, ale tiež svojou zastavanou plochou a celkovými vnútornými priestormi. Škola je umiestnená v peknom prírodnom prostredí Národného parku Malá Fatra a blízko historických pamiatok.

Charakteristika žiakov:

Základnú školu v roku 2025 navštevovalo 413 žiakov (údaj zo zberu údajov pre normatívne financovanie k 15.9.2025). Žiaci, u ktorých sú diagnostikované vývojové poruchy učenia navštevujú bežné triedy a vyučujúci k nim pristupujú individuálne na základe spolupráce a odporúčaní CPPPaP v Žiline, školského špeciálneho pedagóga, pedagogických asistentov a školského psychológa..

Charakteristika pedagogického zboru:

V roku 2025 zabezpečovalo výchovno-vzdelávací proces v ZŠ Gbeľany 39 pedagogických zamestnancov (vrátane ŠKD) a prevádzku 12 nepedagogických zamestnancov (vrátane ŠJ). (údaj k 30.6.2025)

Pre mimoškolské aktivity je zriadený:

- **Školský klub detí a jeho hlavné zameranie:**

  Školský klub detí poskytuje výchovu a vzdelávanie mimo vyučovania pre deti 1. - 4. ročníka Základnej školy v 5 oddeleniach. Činnosť školského klubu začína po 4. vyučovacej hodine o 11:25 hod., pre deti je tiež k dispozícii ranný školský klub od 06:30 hod. Školský klub detí počas celého roka využíva priestory ZŠ, materiálne vybavenie školy, školský dvor, telocvičňu a ihriská v tesnej blízkosti základnej školy. Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Obec Gbeľany v záujme skvalitňovania podmienok pre výučbu a modernizovanie školských priestorov podľa aktuálnych potrieb realizuje aj investičné akcie. V roku 2024 bola vybudovaná spojovacia chodba medzi budovou telocvične a základnej školy, čo má význam hlavne v zimných mesiacoch pri presunoch medzi budovami a zároveň tak bol vyriešený problém s absentujúcimi priestormi pre prezúvanie a odkladanie obuvi. V roku 2025 bolo v priestoroch chodby nainštalované kúrenie. Koncom roka 2024 s pokračovaním v roku 2025 bola zrekonštruovaná elektrická prípojky k budove školskej jedálne.

Spojovacia chodba do telocvične

V roku 2025 boli v rámci projektu s názvom „Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany" zrealizované bezbariérové úpravy s cieľom zvýšiť kvalitu a dostupnosť vzdelávania pre všetkých žiakov vrátane tých so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V rámci projektu boli vytvorené dve nové učebne vrátane vybavenia nábytkom a didaktickými

pomôckami a tiež došlo k odstráneniu bariér inštaláciou schodiskových plošín, automatických dverí a bezbariérového WC.

Schodisková plošina

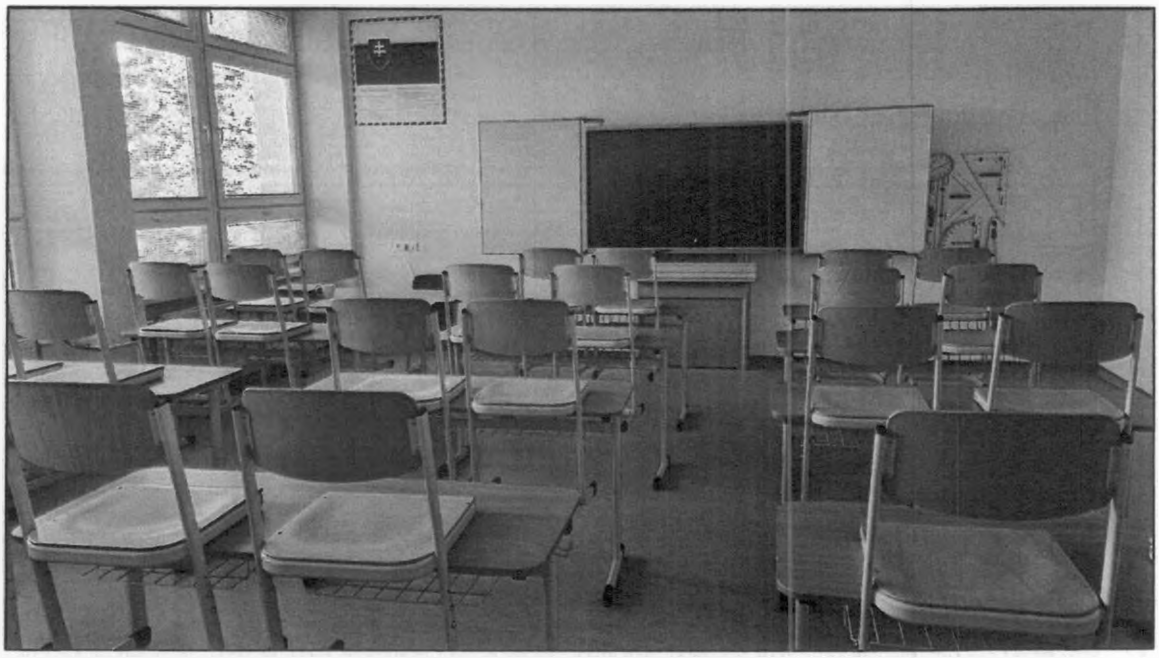

Vybavenie učebne

V roku 2025 tiež boli v priestoroch školy zrekonštruované toalety a bola vytvorená pomocná telocvičňa. V areáli školy bol vybudovaný nový chodník z ulice Školská, ktorý skracuje cestu do školy žiakom z dolnej časti obce.

Chodník do ZŠ z ulice Školská

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na základné vzdelávanie a predškolskú výchovu, modernizáciu vyučovacích priestorov a ostatných priestorov školy a okolitého areálu, zabezpečenie aktivít pre deti a mládež v školskom klube.

Budova Základnej školy v Gbeľanoch a školskej jedálne

6.2. Zdravotníctvo

Základná zdravotná starostlivosť pre občanov obce je zabezpečená v okolitých obciach Varín, Teplička n/Váhom a v meste Žilina.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na: bude pokračovať v doterajšom trende.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby obec zabezpečuje cez opatrovateľskú službu. V obci Varín je zriadené Zariadenie opatrovateľskej služby s celodennou opaterou, do ktorého sú v prípade potreby umiestňovaní aj občania z Gbelian. Narastajúca potreba umiestnenia občanov obce v zariadeniach pre seniorov viedla k myšlienke vybudovať vlastné zariadenie. V roku 2018 začali prípravné práce pre výstavbu domu sociálnych služieb a v roku 2020 sa začalo so samotnou výstavbou, pričom stavebné práce na základe výsledku verejného obstarávania zrealizovala firma P.S. in, a.s. Žilina. Zariadenie bolo postavené ako dvojpodlažný objekt s ustupujúcim tretím podlažím, bez podpivničenia. Nachádzajú sa v ňom jedno a dvojposteľové kompletne zariadené izby s balkónom aj bez balkóna s vlastným sociálnym zariadením. V priebehu leta 2022 bol kompletne zariadený aj interiér budovy. K budove patrí aj záhrada s lavičkami a altánkom. Zariadenie dostalo oficiálny názov: Zariadenie pre seniorov a denný stacionár sv. Barborky. Výstavba diela bola financovaná z prostriedkov, ktoré obec získala z poplatku za rozvoj a z prostriedkov rezervného fondu obce. Zariadenie začalo svoju činnosť 1.2.2023 a ponúka nasledovné služby:
a) celoročnú pobytovú sociálnu službu na neurčitý čas s kapacitou 28 klientov (od 15.7.2023 s kapacitou 32 klientov, čo umožnilo zníženie počtu miest v málo využívanom dennom stacionári)
b) ambulantnú sociálnu službu na určitý čas počas pracovných dní v dennom stacionári.
V zariadení pracujú zamestnanci na pozíciách zdravotnícky asistent, asistent sociálnej práce, zdravotná sestra, inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovateľka, upratovačka, riaditeľka.

Činnosť zariadenia je financovaná z viacerých zdrojov: z rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnych služieb (rozpočet obce), z úhrad za sociálne služby od klientov, zo štátneho rozpočtu (finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby), príp. z prostriedkov prijatých na základe darovacej zmluvy.
V roku 2023 sa obec zapojila do výzvy zameranej na výstavbu zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny pre verejný sektor s názvom projektu: DSS sv. Barborky, Gbeľany – fotovoltický lokálny zdroj elektriny. Projekt bol úspešný a v roku 2024 boli obci refundované finančné prostriedky na fotovoltickú sústavu, ktorá bola v roku 2023 nainštalovaná na streche budovy ZPS sv. Barborky. Využívanie fotovoltickej sústavy by malo prispieť k znižovaniu energetických nákladov budovy.

Fotofoltické články na budove ZPS sv. Barborky

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na : opatrovateľskú službu vo vlastnom zariadení sociálnych služieb.

Budova Zariadenia pre seniorov a denný stacionár sv. Barborky

EXTERIÉR A INTERIÉR ZPS SV. BARBORKY:

Záhrada s altánkom

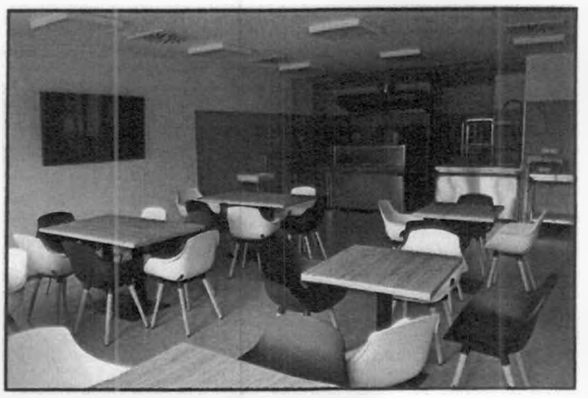

Jedáleň

Kaplnka

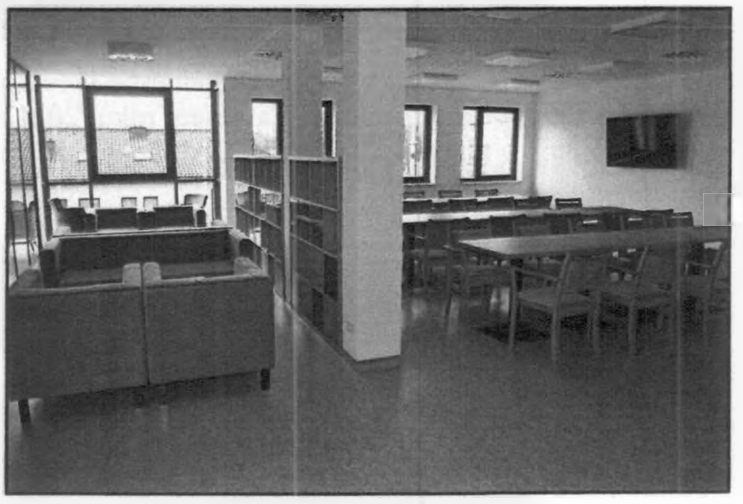

Spoločenská miestnosť

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje :

- Obecná knižnica
- Športový klub Gbeľany
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Jednota dôchodcov Slovenska
- Miestny spolok Slovenského červeného kríža
- eRko Gbeľany
- OZ Bylinky z Gbelian

V roku 2011 bola dokončená prestavba Kultúrneho domu, čím sa zvýšila možnosť väčšieho kultúrneho vyžitia občanov obce. Kultúrny dom je vybavený kuchyňou a sálou, ktoré sa využívajú pri obecných a aj súkromných spoločenských podujatiach. Nachádzajú sa tu tiež

miestnosti, ktoré slúžia ako „klubovne“ pre miestne organizácie a spolky. V roku 2023 bolo z dôvodu opotrebenia a lepšieho priestorového využitia uskutočnená výmena gastro vybavenia kuchyne. Nevyužité priestory boli prenajaté a nachádzajú sa v nich kancelárie, kaderníctvo a pedikúra.

Budova kultúrneho domu po rekonštrukcii

Ako oddychová zóna v obci slúži námestie pred kostolom a rovnako priestranstvo s chodníkmi a lavičkami za kostolom. Na jeseň roku 2021 došlo k rekonštrukcii časti námestia pred kostolom, v rámci ktorej sa nahradil nevyužívaný „amfiteáter“ dielom s názvom Chodník historickej pamäte.

Chodník historickej pamäte

V roku 2025 prebehla rekonštrukcia osvetlenia námestia pred kostolom, v rámci ktorej boli osadené nové lampy lemujúce chodníky a nasvietené objekty nachádzajúce sa na námestí.

Na športové vyžitie v obci slúžia fitness, ktoré sa nachádza v budove Kultúrneho domu, multifunkčné ihrisko nachádzajúce sa v areáli ZŠ a tiež rozsiahly areál športového klubu so šatňami a spoločenskou miestnosťou. V roku 2017 bola zrealizovaná celková rekonštrukcia budovy športového klubu a bol vybudovaný nový športový areál, v ktorom sa nachádza veľké ihrisko, pomocné futbalové ihrisko, mantinelové hokejbalové ihrisko, fittpark - wourkoutové ihrisko. V roku 2025 v rámci projektu „Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany“ začali práce na

vybudovaní atletickej dráhy, bola tiež uskutočnená rekonštrukcia oplotenia medzi areálom kaštieľa a športového klubu a boli zrekonštruované striedačky.

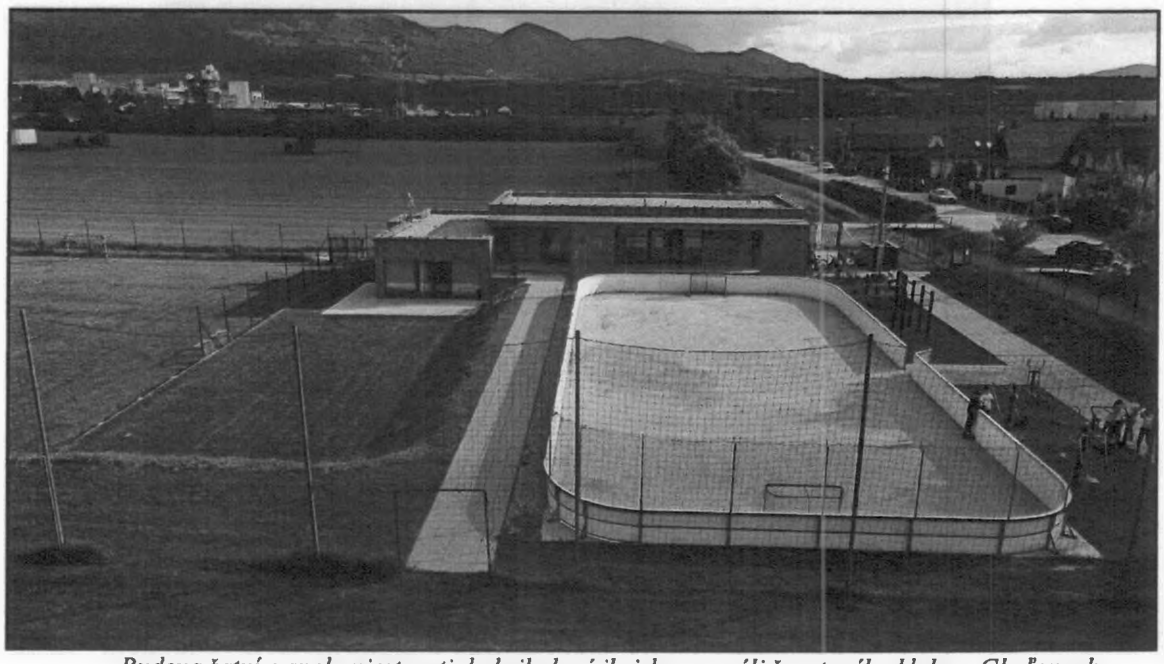

Budova šatní a spol. miestnosti, hokejbalové ihrisko v areáli športového klubu v Gbeľanoch

V roku 2021 bolo v dolnej časti obce vybudované nové detské ihrisko, v roku 2022 bola uskutočnená výmena povrchu – trávu nahradila gumová dlažba.

Detské ihrisko v dolnej časti obce

V roku 2022 pribudlo v obci ďalšie detské ihrisko, ktoré je situované v areáli Základnej školy v Gbeľanoch. V roku 2023 boli v rámci úspešného vyhodnotenia projektu obci refundované finančné prostriedky na jeho výstavbu.

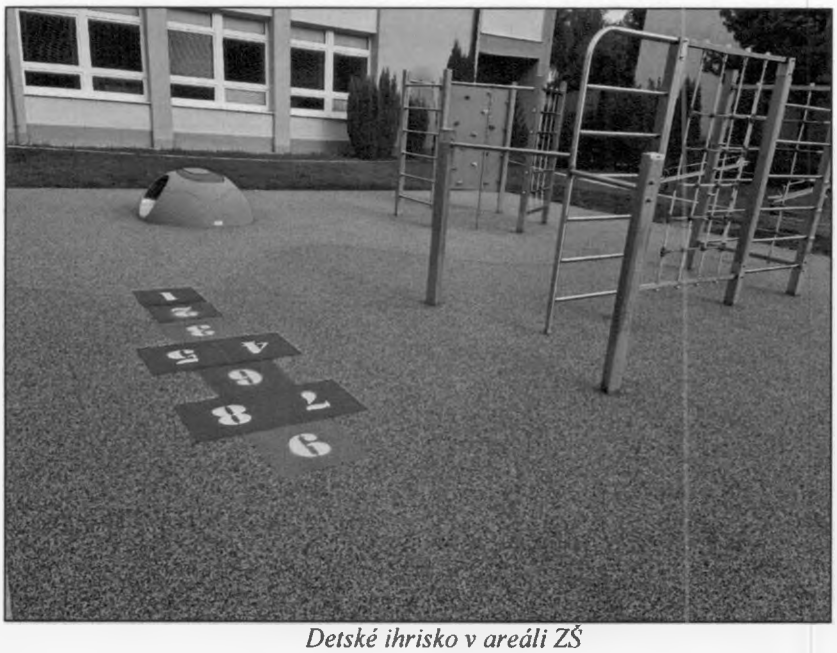

Detské ihrisko v areáli ZŠ

V roku 2018 bola vydaná Monografia obce Gbeľany. Kniha o obci obsahuje množstvo informácií z rôznych oblastí ako: symboly obce, prírodné pomery, dejiny a súčasnosť, urbanizmus, architektúra, šľachtické rodiny, spoločenský a kultúrny život, etnológia, školstvo, cirkev, významné osobnosti.

V roku 2019 bola slávnostne otvorená historická miestnosť obce Gbeľany. Sú v nej vystavené rôzne dobové predmety a prvky spájajúce sa s históriou obce, okrem iného aj tradičný miestny mužský a ženský kroj. Mnohé s vystavených prvkov obci darovali alebo zapožičali jej obyvatelia.

Historická miestnosť obce v Kultúrnom dome

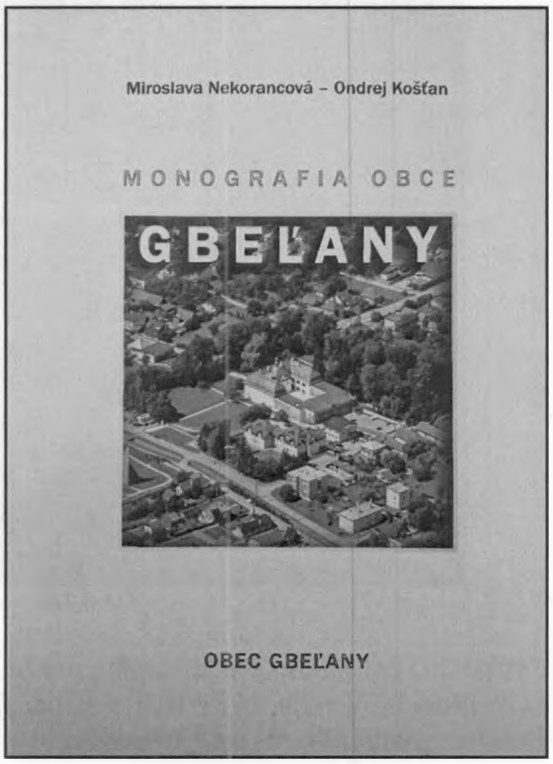

Monografia Obce Gbeľany

Obec Gbeľany každoročne organizuje množstvo kultúrno-spoločenských či športových akcií pri rôznych príležitostiach ako sú deň matiek, úcta k starším občanom, deň detí, tvorivé dielne počas veľkonočných sviatkov, obecné hody v letných mesiacoch, v zime stretnutie s mikulášom a mnoho iných. Členovia miestneho DHZ takmer každý rok realizujú fašiangový sprievod masiek, členovia ostatných spolkov v obci sa spoločne stretávajú pri rôznych zaujímavých aktivitách.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na : pokračovať v doterajšom trende.

6.5. Doprava

Z dopravného hľadiska leží obec Gbeľany mimo nadregionálne významných trás. V blízkosti katastra sa však nachádzajú dva významné multimodálne koridory. Katastrom obce prechádza štátna cesta 2. triedy č. 583 v dĺžke 1,2 km, regionálneho významu. Táto spája Žilinu – Terchovú – Párnicu. Obec je napojená na sieť prímestskej autobusovej dopravy s pravidelnými dopravnými linkami.
Hoci katastrálnym územím obce prechádza elektrifikovaná železničná trať, v obci ani jej katastrálnom území sa nenachádza železničná stanica. Najbližšia železničná stanica je vo Varíne. Železničná stanica regionálneho významu je v Žiline – cca. 10 km od obce.
Cez katastrálne územie obce prechádza „Cyklomagistrála Terchová – VD Žilina cez Varín + napojenie úseku pri Varíne – (Koňhora) do Tepličky nad Váhom".

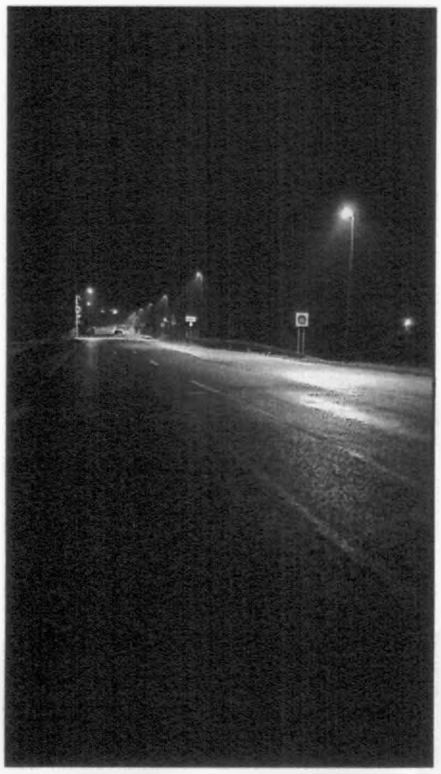

Osvetlenie ulice Hlavná

Miestne komunikácie a chodníky v obci sa udržiavajú v spôsobilom stave v letnom aj v zimnom období. Obec v posledných rokoch opravila viaceré chodníky pre peších a v roku 2023 bola zrealizovaná rekonštrukcia miestnej komunikácie Koňhorská popri cintoríne. V roku 2024 bola zrekonštruovaná miestna komunikácia na ulici Senderov a chodník popri kúrii na Hlavnej ceste. V roku 2024 bola zrealizovaná kompletná rekonštrukcia verejného osvetlenia na hlavnej ulici.

6.6. Územné plánovanie

Územný plán sídelného útvaru Gbeľany z roku 1993 (schválený uzn. OZ Gbeľany č. 21/1994 zo dňa 01.07.1994) sa nezachoval v plnom rozsahu a jeho zachované časti nepokrývali územie celého katastrálneho územia obce Gbeľany a jeho osem zmien a doplnkov bolo neúplne zachovanými územnoplánovacími dokumentmi pre riadenie urbanistického rozvoja v podmienkach obce Gbeľany. Z tohto dôvodu obec pristúpila k obstarávaniu nového územného plánu. Návrh ÚPN - O Gbeľany obstarala Obec Gbeľany predovšetkým na základe

vlastného podnetu. V súlade so schváleným Zadaním pre vypracovanie návrhu UPN - O Gbeľany (schválené uznesením OZ Gbeľany č. 1/2017 zo dňa 23.02.2017) hlavným strategickým cieľom obce Gbeľany je vytvárať podmienky na území obce pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce, čo znamená že obec Gbeľany má ambíciu byť sídlom, v ktorom sú permanentne zaisťované predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo i prechodne bývajúceho obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a kultúrnohistorické danosti prostredia obce. Strategický cieľ obce ako i návrh ÚPN - O Gbeľany plne rešpektuje záväzné časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je ÚPN VÚC Žilinského kraja. Primárnymi funkciami v území obce je funkcia bývania prevažne v rodinných domoch s prislúchajúcou občianskou a technickou vybavenosťou, funkcia lesa a voľnej prevažne poľnohospodársky využívanej krajiny a funkcia priemyselnej výroby a nadradenej dopravnej infraštruktúry.
Nový územný plán bol schválený uznesením OZ Gbeľany č. 18/2025 na zasadnutí konanom dňa 20.05.2025 a v súčasnosti je základným územnoplánovacím nástrojom pre sústavné, komplexné a dlhodobé riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania celého územia obce Gbeľany.

6.7. Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb a tovarov v obci :
- hotelierske služby
- pošta Gbeľany
- predajňa potravín
- pohostinné zariadenie - hostinec
- kaderníctvo, kozmetika, pedikúra
- včelárstvo
- doručovací box zásielkovej spoločnosti
- veterinár
- v letných mesiacoch predaj zmrzliny

Najvýznamnejší priemysel v obci :
- výroba automobilov a ich dielov v spoločnostiach Mobis, Hysco, Kia
- ľahká výroba a skladové priestory v priemyselnom CTPark Gbeľany, ktoré majú v prenájme rôzne spoločnosti.

HYSCO

MOBIS

KIA MOTORS

Priemyselný CTPark

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

- práca samostatne hospodáriacich roľníkov
- tri lesné pozemkové spoločenstvá: URBARIÁT – Lesné a pozemkové spoločenstvo Gbeľany, Lesné a pasienkové pozemkové spoločenstvo Dielec-Koňhora Gbeľany, Čunkovce – Lesné a poz. spoločenstvo Gbeľany

V roku 2023 obec s podporou Nadácie Kia Slovakia vybudovala v miestnej časti Bukovina kompostáreň za účelom zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov z verejných priestranstiev a záhrad občanov obce. Kompostáreň sa začala intenzívne využívať v roku 2024, keď bola zakúpená potrebná komunálna technika – traktor s príslušenstvom: štiepkovač drevnej hmoty a prekopávač kompostu.

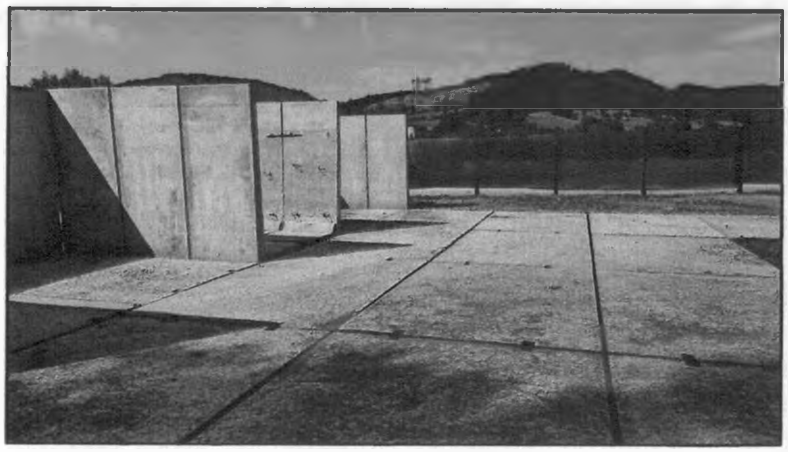

Kompostáreň

Traktor a štiepkovač

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na : vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj služieb a obchodu v obci, ktoré by priniesli pomoc občanom, ktorí nemajú možnosť dochádzať za týmito službami do okolitých miest či obcí.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2025. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2025 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2025.
Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 05.12.2024 uznesením č. 55/2024.

Rozpočet bol zmenený dvadsaťosemkrát:

- **prvá zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 1/2025 zamestnancom obce ku dňu 02.01.2025 – presuny v rámci ek. kategórií, zapojenie nevyčerpaných prostriedkov z predchádzajúceho roka do príjmu
- **druhá zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 2/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.01.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov, vratka štátnych prostriedkov
- **tretia zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 3/2025 zamestnancom obce ku dňu 03.02.2025 – presuny medzi ekon. kategóriami
- **štvrtá zmena schválená** ku dňu 25.02.2025 a vykonaná rozpočtovým opatrením č. 4/2025 – použitie rezervného fondu, presuny medzi ek. kategóriami, zaradenie a použitie štátnych prostriedkov
  (Uznesenie č. 12/2025 z 25.02.2025)
- **piata zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 5/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.03.2025 – presuny medzi ek. kategóriami, úprava rozpočtu MŠ v zmysle rozpisu zaslaného na RUŠS
- **šiesta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 6/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.03.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov
- **siedma zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 7/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.04.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **ôsma zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 8/2025 zamestnancom obce ku dňu 30.04.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov, zaradenie prostriedkov z grantu pre DHZ z DPO SR
- **deviata zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 9/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.05.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **desiata zmena schválená** ku dňu 20.05.2025 a vykonaná rozpočtovým opatrením č. 10/2025 – úprava rozpočtu v príjmovej časti, vo výdavkovej časti bežného a kapitálového rozpočtu presuny medzi ekonomickými kategóriami, použitie štátnych prostriedkov
  (Uznesenie č. 25/2025 z 20.05.2025)
- **jedenásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 11/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.05.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov

- **dvanásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 12/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.06.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami v príjmovej a výdavkovej časti bežného rozpočtu
- **trinásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 13/2025 zamestnancom obce ku dňu 30.06.2025 – v bežných príjmoch zaradenie štátnych prostriedkov, v kapitálových príjmoch zaradenie finančného príspevku z OOCR, v príjmových finančných operáciách zapojenie finančných prostriedkov z minulých rokov, vo výdavkovej časti použitie štátnych prostriedkov a príspevku z envir. fondu
- **štrnásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 14/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.07.2025 - presuny medzi ekonomickými kategóriami v príjmovej a výdavkovej časti bežného rozpočtu
- **pätnásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 15/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.07.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov, zaradenie transferu z obce Nededza pre ZŠ Gbeľany
- **šestnásta zmena schválená** ku dňu 07.08.2025 a vykonaná rozpočtovým opatrením č. 16/2025 – navýšenie príjmov, použitie finančného príspevku z OOCR Malá Fatra na kapitálové výdavky, presuny medzi ekonomickými kategóriami
  (Uznesenie č. 34/2025 z 07.08.2025)
- **sedemnásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 17/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.08.2025 – zaradenie a použitie štátnych prostriedkov, zaradenie grantu pre ZpS
- **osemnásta zmena vykonaná** rozpočtovými opatrením č. 18/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.09.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **devätnásta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 19/2025 zamestnancom obce ku dňu 30.09.2025– v bežných príjmoch zaradenie príjmu z poplatku za rozvoj a štátnych prostriedkov, v kapitálových príjmoch zaradenie refundovaných prostriedkov z Nadácia Kia Slovakia, v bežných výdavkoch použitie štátnych prostriedkov, v kapitálových výdavkoch presuny a použitie refundovaných prostriedkov z Nadácia Kia Slovakia
- **dvadsiata zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 20/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.10.2025 - presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **dvadsiata prvá zmena schválená** ku dňu 21.10.2025 a vykonaná rozpočtovým opatrením č. 21/2025 – navýšenie bežných príjmov, presuny medzi kapitálovými výdavkami
  (Uznesenie č. 48/2025 z 21.10.2025)
- **dvadsiata druhá zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 22/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.10.2025 – zaradenie štátnych prostriedkov a finančných prostriedkov z poplatku za rozvoj, použitie štátnych prostriedkov a grantu pre ZpS
- **dvadsiata tretia zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 23/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.11.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **dvadsiata štvrtá zmena schválená** ku dňu 20.11.2025 a vykonaná rozpočtovými opatrením č. 24/2025 – navýšenie bežných príjmov, zaradenie príjmu z predaja vodnej stavby, navýšenie bežných výdavkov, presun medzi ekonomickými kategóriami
  (Uznesenie č. 56/2025 z 20.11.2025)
- **dvadsiata piata zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 25/2025 zamestnancom obce ku dňu 30.11.2025 – v bežných príjmoch zaradenie štátnych prostriedkov a prostriedkov z grantu pre MŠ, v kapitálových príjmoch zaradenie refundovaných prostriedkov na projektovú dokumentáciu z MFSR, v bežných výdavkoch použitie štátnych prostriedkov a prostriedkov z grantu pre ZpS, v kapitálových výdavkoch použitie refundovaných prostriedkov z MFSR na projekt. dokumentáciu

- **dvadsiata šiesta zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 26/2025 zamestnancom obce ku dňu 01.12.2025 – presuny medzi ekonomickými kategóriami
- **dvadsiata siedma zmena schválená** ku dňu 09.12.2025 a vykonaná rozpočtovým opatrením č. 27/2025 – navýšenie bežných príjmov, v príjmových finančných operáciách zapojenie prostriedkov rezervného fondu na členský príspevok OOCR Malá Fatra, v bežných výdavkoch navýšenie – mimoriadny členský príspevok pre OOCR Malá Fatra, presun v rámci ekon. kategórií
  (Uznesenie č. 66/2025 z 09.12.2025)
- **dvadsiata ôsma zmena vykonaná** rozpočtovým opatrením č. 28/2025 zamestnancom obce ku dňu 31.12.2025 – zaradenie a použitie štátnych a cudzích finančných prostriedkov

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2025 v EUR

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2025	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	**3 582 500,00**	**5 434 050,29**	**5 339 896,53**	**98,27**
z toho :				
Bežné príjmy	3 492 500,00	4 663 571,59	4 652 129,27	99,75
Kapitálové príjmy	0,00	136 210,00	136 210,00	100,00
Finančné príjmy	0,00	490 447,03	407 735,59	83,14
Príjmy RO s právnou subjektivitou	90 000,00	143 821,67	143 821,67	100,00
Výdavky celkom	**3 582 500,00**	**4 756 711,70**	**4 282 349,70**	**90,03**
z toho :				
Bežné výdavky	1 927 234,00	2 193 884,84	1 931 670,77	88,05
Kapitálové výdavky	273 116,00	709 316,00	497 168,07	70,09
Finančné výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1 382 150,00	1 853 510,86	1 853 510,86	100,00
Rozpočet obce	**0,00**	**677 338,59**	**1 057 546,83**	**x**

V roku 2025 <u>plnenie príjmov</u> vo významnej miere ovplyvnili príjmy:

- **v bežnom rozpočte**:
  - daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zvýšenie oproti roku 2024 o 7,30 %
  - podielové dane, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2024 o 20,78 % vo výške 185 829,00 EUR
  - príjem z poplatku za rozvoj v sume 523 506,29 €
  - komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2024 o 29,74 %
  - príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2024 o 0,08 %
  - administratívne poplatky a iné poplatky a platby, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2024 o 6,36% (celkovo obec + ZŠ)
  - prijaté bežné granty a transfery, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2024 o 19,41 % (celkovo obec + ZŠ)

- **v kapitálovom rozpočte:**
  - prijatý kapitálový transfer od OOCR Malá Fatra na kapitálové investície v obci: úprava Gbeľanského potoka v dolnej časti obce a osvetlenie námestia pred kostolom vo výške 100 000,00 EUR
  - prijatý kapitálový transfer od Nadácie Kia Slovakia na úpravu Gbeľanského potoka v hornej časti obce vo výške 30 000,00 EUR.

- **vo finančných operáciách**:
  - prostriedky rezervného fondu v sume 367 288,56 EUR
  - nevyčerpané prostriedky zo štátneho rozpočtu z r. 2024 vo výške 31 505,70 EUR (normatívne a nenormatívne finančné prostriedky pre ZŠ, finančné prostriedky pre denný stacionár v ZPS sv. Barborky, dotácia na stravu pre predškolákov v MŠ) a nevyčerpané prostriedky z predchádzajúcich rokov – 2% daň pre MŠ v sume 1 183,07 EUR
  - nevyčerpané prostriedky zo školského stravovania v sume 7 758,26 EUR.

V roku 2025 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- **v bežnom rozpočte:**
  - mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 753 279,64 EUR (obec) a 962 356,12 EUR (ZŠ)
  - poistné a príspevok do poisťovní vo výške 296 761,01 EUR (obec) a 358 530,32 EUR (ZŠ)
  - výdavky na tovary a služby vo výške 578 324,25 EUR (obec) a 458 091,73 EUR (ZŠ)
  - poskytnuté bežné transfery vo výške 303 305,87 EUR (obec) a 71 355,85 EUR (ZŠ)

- **v kapitálovom rozpočte** realizované investičné akcie:
  - atletická dráha v areáli športového klubu v sume 71 279,69 EUR,
  - spevnenie brehu potoka v hornej časti obce v sume 49 854,10 EUR,
  - protipovodňové opatrenia – dolná časť obce (úprava Gbeľanského potoka III.) v sume 91 420,78 EUR,
  - osvetlenie areálu kostola v sume 25 171,65 EUR,
  - oplotenie v areáli športového klubu v sume 19 432,66 EUR,
  - striedačky, osvetlenie a spevnené plochy v areáli ŠK v sume 21 084,23 EUR,
  - vybavenie ZŠ informačno-komunikačnými technológiami (projekt) v sume 20 723,04 EUR,
  - chodník do ZŠ z ulice Školská v sume 16 643,41 EUR,
  - rekonštrukcia elektrickej prípojky k budove školskej jedálne a ZŠ v sume 11 289,29 EUR,
  - rekonštrukcia toaliet v ZŠ v sume 10 000,00 EUR,
  - stavebné úpravy ZŠ Gbeľany (projekt – bezbariérové úpravy) v sume 105 345,25 EUR,
  - rekonštrukcia kúrenia v ZpS sv. Barborky v sume 8 740,23 EUR, čo predstavuje
  - rekonštrukcia pomocnej telocvične v budove telocvične pri ZŠ v sume 7 375,51 EUR,
  - projektová dokumentácia pre projekt Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany v sume 18 450,00 EUR,
  - interiérové vybavenie učební ZŠ (projekt) v sume 7 690,58 EUR.

7.2 Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2025

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2025 v EUR
Bežné príjmy spolu	4 795 950,94
z toho : bežné príjmy obce	*4 652 129,27*
bežné príjmy RO	*143 821,67*
Bežné výdavky spolu	3 782 004,79
z toho : bežné výdavky obce	*1 931 670,77*
bežné výdavky RO	*1 850 334,02*
Bežný rozpočet	1 013 946,15
Kapitálové príjmy spolu	136 210,00
z toho : kapitálové príjmy obce	*136 210,00*
kapitálové príjmy RO	*0,00*
Kapitálové výdavky spolu	500 344,91
z toho : kapitálové výdavky obce	*497 168,07*
kapitálové výdavky RO	*3 176,84*
Kapitálový rozpočet	-364 134,91
Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	**649 811,24**
Úprava prebytku HČ	560 174,07
Upravený prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	**89 637,17**
Príjmové finančné operácie	*407 735,59*
Výdavkové finančné operácie	*0,00*
Rozdiel finančných operácií	**407 735,59**
PRÍJMY SPOLU	5 339 896,53
VÝDAVKY SPOLU	4 282 349,70
Rozpočtové hospodárenie obce	**1 057 546,83**
Vylúčenie z prebytku HČ	560 174,07
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	**497 372,76**

Prebytok rozpočtu v sume 649 811,24 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 560 174,07 EUR** navrhujeme použiť na:

- **tvorbu rezervného fondu 89 637,17 EUR**

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona, **z tohto prebytku vylučujú :**

a) nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v prechádzajúcom rozpočtovom roku v sume 32 034,48 € a to na:
   - prenesený výkon v oblasti školstva v sume **24 919,18 EUR** (z toho nevyčerpané normatívne prostriedky zo ŠR pre ZŠ na rok 2025 v sume 3 500,00 EUR, preddavok normatívnych finančných prostriedkov na prevádzku ZŠ zo ŠR účelovo určené na bežné prevádzkové náklady ZŠ na obdobie 1/2026 vo výške 19 820,00 EUR a nevyčerpané nenormatívne finančné prostriedky na dopravné z r. 2025 vo výške 1 599,18 EUR)
   - zabezpečenie stravovania v sume **7 115,30 EUR** (z toho ZŠ 5 600,50 EUR a MŠ 1 514,50 EUR),
b) nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **4 165,32 EUR** (na účte ŠJ)
c) nevyčerpané prostriedky z účelovo určených darov od Nadácie spoločne pre región podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 467,98 EUR (2% pre MŠ)
d) nevyčerpané prostriedky z miestneho poplatku za rozvoj podľa zákona č.447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **523 506,29 EUR**.

Celkom finančné prostriedky, ktoré sa z prebytku hospodárenia vylučujú, predstavujú sumu **560 174,07 EUR**.

Zostatok finančných operácií v sume 407 735,59 EUR podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navrhujeme použiť na :
- **tvorbu rezervného fondu 407 735,59 EUR**

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2025 vo výške

497 372,76 EUR.

7.3 Rozpočet na roky 2026 - 2028 v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027	Rozpočet na rok 2028
Príjmy celkom	**5 339 896,53**	**4 411 203,17**	**4 017 133,00**	**4 017 133,00**
z toho :				
Bežné príjmy	4 652 129,27	3 918 633,00	3 918 633,00	3 918 633,00
Kapitálové príjmy	136 210,00	244 070,17	0,00	0,00
Finančné príjmy	407 735,59	150 000,00	0,00	0,00
Príjmy RO s právnou subjektivitou	143 821,67	98 500,00	98 500,00	98 500,00

	Skutočnosť k 31.12.2025	Rozpočet na rok 2026	Rozpočet na rok 2027	Rozpočet na rok 2028
Výdavky celkom	**4 282 349,70**	**4 411 203,17**	**4 017 133,00**	**4 017 133,00**
z toho :				
Bežné výdavky	1 931 670,77	2 084 726,00	2 054 726,00	2 054 726,00
Kapitálové výdavky	497 168,07	646 127,17	282 057,00	282 057,00
Finančné výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1 853 510,86	1 680 350,00	1 680 350,00	1 680 350,00

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

8.1 Majetok v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Majetok spolu	**9 091 566,42**	**9 891 542,50**
Neobežný majetok spolu	7 133 704,29	7 253 081,89
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	39 790,34	35 700,78
Dlhodobý hmotný majetok	6 879 473,20	7 002 940,36
Dlhodobý finančný majetok	214 440,75	214 440,75
Obežný majetok spolu	1 952 313,50	2 609 950,80
z toho :		
Zásoby	934,20	1 134,22
Zúčtovanie medzi subjektami VS	426 572,12	407 491,28
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	11 276,20	6 208,81
Finančné účty	1 513 530,98	2 195 116,49
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	5 548,63	28 509,81

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Majetok spolu	**9 238 642,73**	**10 016 829,86**
Neobežný majetok spolu	7 551 780,64	7 655 678,25
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	39 790,34	35 700,78
Dlhodobý hmotný majetok	7 297 549,55	7 405 536,72
Dlhodobý finančný majetok	214 440,75	214 440,75
Obežný majetok spolu	1 680 229,97	2 331 558,31
z toho :		
Zásoby	1 226,13	2 034,90
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,0	0,0

Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	11 486,20	6 208,81
Finančné účty	1 667 517,64	2 323 314,60
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	6 632,12	29 593,30

8.2 Zdroje krytia v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Vlastné imanie a záväzky spolu	**9 091 566,42**	**9 891 542,50**
Vlastné imanie	7 320 539,39	8 064 613,21
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	7 320 539,39	8 064 613,21
Záväzky	247 379,65	260 276,36
z toho :		
Rezervy	2 152,50	2 583,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	31 505,70	32 034,48
Dlhodobé záväzky	113 939,51	113 662,51
Krátkodobé záväzky	99 781,94	111 996,37
Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	1 523 647,38	1 566 652,93

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Vlastné imanie a záväzky spolu	**9 238 642,73**	**10 016 829,86**
Vlastné imanie	7 312 354,21	8 062 553,97
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	7 312 354,21	8 062 553,97
Záväzky	401 557,65	386 539,47

z toho :		
Rezervy	2 152,50	2 583,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	31 505,70	32 034,48
Dlhodobé záväzky	116 635,31	115 286,25
Krátkodobé záväzky	251 264,14	236 635,74
Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	1 524 730,87	1 567 736,42

Analýza významných položiek z účtovnej závierky za konsolidovaný celok:

Obec zvýšila majetok o zaradenie do užívania:
- spevnenia brehu potoka v hornej časti obce,
- rekonštrukcie verejného osvetlenia na hlavnej ceste,
- protipovodňového vozíka,
- protipovodňových opatrení v dolnej časti obce (úprava Gbeľanského potoka III)
- osvetlenia areálu kostola,
- oplotenia v areáli športového klubu,
- striedačiek, osvetlenia a spevnených plôch v areáli ŠK,
- vybavenia ZŠ informačno-komunikačnými technológiami (projekt),
- chodníka do ZŠ z ulice Školská
- rekonštrukcie elektrickej prípojky k budove školskej jedálne a ZŠ,
- rekonštrukcie toaliet v ZŠ,
- stavebných úprav v ZŠ Gbeľany (projekt – bezbariérové úpravy),
- rekonštrukcie kúrenia v ZpS sv. Barborky,
- rekonštrukcie pomocnej telocvične v budove telocvične pri ZŠ,
- interiérového vybavenia učební ZŠ (projekt)
- inštaláciu kúrenia v spojovacej chodbe v budove ZŠ Gbeľany.

Zvýšenie nastalo tiež obstarávaním DHM: atletická dráha v areáli športového klubu.
V roku 2025 sa výrazne zvýšil stav finančných účtov – nárast najmä v súvislosti s príjmom poplatku za rozvoj v sume 523 306,29 €.

8.3 Pohľadávky v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2024	Zostatok k 31.12 2025
Pohľadávky do lehoty splatnosti	11 057,78	5 166,93
Pohľadávky po lehote splatnosti	220,51	1 054,29

b) za konsolidovaný celok

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2024	Zostatok k 31.12 2025
Pohľadávky do lehoty splatnosti	11 267,78	5 166,93
Pohľadávky po lehote splatnosti	220,51	1 054,29

8.4 Záväzky v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Záväzky	Zostatok k 31.12 2024	Zostatok k 31.12 2025
Záväzky do lehoty splatnosti	213 721,45	225 658,88
Záväzky po lehote splatnosti	0,00	0,00

b) za konsolidovaný celok

Záväzky	Zostatok k 31.12 2024	Zostatok k 31.12 2025
Záväzky do lehoty splatnosti	367 899,45	351 921,99
Záväzky po lehote splatnosti	0,00	0,00

Analýza významných položiek z účtovnej závierky za konsolidovaný celok:

- pohľadávky v lehote splatnosti oproti roku 2024 poklesli takmer o polovicu – poklesli pohľadávky z prijatých dobropisov za plyn a elektrickú energiu a boli vysporiadané pohľadávky za komunálny odpad u právnických osôb.
- pohľadávky po lehote splatnosti sa oproti roku 2024 zvýšili najmä z dôvodu daní a poplatkov za komunálny odpad, ktoré neboli v lehote splatnosti uhradené.
- záväzky obce v lehote splatnosti oproti roku 2024 mierne vzrástli, záväzky v lehote splatnosti v rámci konsolidovaného celku zaznamenali v roku 2025 mierny pokles. V roku 2025 sa jedná sa najmä o záväzky z pracovno-právnych vzťahov, odvody SP, ZDP a odvod dane z miezd za december 2025, záväzky - neuhradené faktúry v lehote splatnosti a dlhodobý záväzok obce – zmluvne dohodnutá garancia voči zhotoviteľovi budovy DSS splatná v roku 2027.

9. Hospodársky výsledok za rok 2025 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Náklady	**2 325 130,87**	**2 608 637,37**
50 – Spotrebované nákupy	**267 261,41**	**240 895,91**
51 – Služby	**177 522,32**	**188 409,96**
52 – Osobné náklady	**1 023 504,69**	**1 139 345,66**
53 – Dane a poplatky	**4 763,81**	**6 511,87**
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	**111 500,40**	**249 520,64**
55 – Odpisy, rezervy a OP	**269 296,82**	**308 329,42**

z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia		
56 – Finančné náklady	**1 719,52**	**1 719,32**
57 – Mimoriadne náklady	**0,00**	**0,00**
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	**467 939,04**	**470 275,06**
59 – Dane z príjmov	**1 622,86**	**3 629,53**
Výnosy	**3 392 620,88**	**3 352 711,19**
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	**1 437,40**	**872,40**
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	**0,00**	**0,00**
62 – Aktivácia	**0,00**	**0,00**
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	**2 540 664,79**	**2 463 013,40**
64 – Ostatné výnosy	**264 802,29**	**22 966,37**
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	**2 299,18**	**2 234,59**
66 – Finančné výnosy	**8 341,67**	**19 102,78**
67 – Mimoriadne výnosy	**0,00**	**0,00**
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	**575 075,55**	**844 521,65**
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	**1 067 490,01**	**744 073,82**

Hospodársky výsledok za rok 2024 v sume 1 067 490,01 EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2024	Skutočnosť k 31.12.2025
Náklady	**3 882 015,70**	**4 227 823,80**
50 – Spotrebované nákupy	**533 327,59**	**531 599,76**
51 – Služby	**336 794,36**	**338 666,27**
52 – Osobné náklady	**2 365 544,26**	**2 532 863,93**
53 – Dane a poplatky	**5 526,81**	**6 582,27**
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	**215 028,88**	**352 320,53**
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti	**288 060,50**	**326 986,25**

a zúčtovanie časového rozlíšenia		
56 – Finančné náklady	**2 896,31**	**2 780,87**
57 – Mimoriadne náklady	**0,00**	**0,00**
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	**133 214,13**	**132 394,39**
59 – Dane z príjmov	**1 622,86**	**3 629,53**
Výnosy	**4 953 985,78**	**4 978 023,56**
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	**219 944,60**	**225 795,20**
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	**0,00**	**0,00**
62 – Aktivácia	**0,00**	**0,00**
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	**2 540 664,79**	**2 463 013,40**
64 – Ostatné výnosy	**264 802,29**	**22 966,37**
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	**2 299,18**	**2 234,59**
66 – Finančné výnosy	**8 341,67**	**19 102,78**
67 – Mimoriadne výnosy	**0,00**	**0,00**
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	**1 917 933,25**	**2 244 911,22**
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	**1 071 970,08**	**750 199,76**

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:

a) analýza nákladov:

- výrazný nárast bol najmä v kategórii osobných nákladov vyplývajúci z rastu mzdových nákladov a k tomu prislúchajúcich odvodov, čo bolo predovšetkým výsledkom vyplatenia 800 € odmien pre pracovníkov školstva, obecného úradu a pracovníkov v ZpS., zvyšovania miezd v školstve od septembra 2025, zákonných sociálnych nákladov súvisiacich s vyplatením stabilizačného príspevku pre pracovníkov ZpS. za mesiac december a zvýšenia počtu pracovníkov
- výraznejší nárast sa prejavil aj u ostatných nákladov, ktorý spôsobilo najmä zúčtovanie zostatkovej ceny predaného majetku – vodnej stavby a tiež poskytnutie mimoriadneho členského príspevku OOCR Malá Fatra v sume 150 000 €
- menej výrazný nárast sa prejavil v odpisoch, čo súviselo so zaradením nového majetku do používania a doúčtovania zostatkovej ceny vyradeného majetku.

b) analýza výnosov:

- najvýraznejšie sa prejavil nárast výnosov z transferov, ktorý bol predovšetkým výsledkom zmeny spôsobu financovania materských škôl (prechod z financovania prostredníctvom podielových daní na financovanie štátom) a súvisí so zúčtovaním dotácie pre materskú školu
- s vyššie uvedenou zmenou financovania zároveň súvisí pokles daňových výnosov v dôsledku poklesu podielových daní
- výrazný pokles bol zaznamenaný u ostatných výnosov, ktoré boli v roku 2024 navýšené jednorazovým predajom pozemkov

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2025 obec a rozpočtová organizácia prijali nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v EUR
Dobrovoľná PO SR	Grant pre DHZ - nákup materiálu	1 400,00
Nadácia Spoločne pre región	Grant – Nadácia pre MŠ z 2% dane	467,98
ÚPSVaR – dotácia strava MŠ (predškoláci) + ZŠ	Dotácia na stravu pre žiakov ZŠ a MŠ (predškoláci) zo ŠR	144 672,50
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	Transfer ŠR – mzdy a odvody ZPS sv. Barborky, pobytová forma + denný stacionár	330 300,00
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	Trasfer pre ZpS – stabilizačný príspevok pre pracovníkov ZpS	10 900,00
RÚŠS Žilina	Dotácia na mzdy a prevádzku ZŠ, normatívne a nenormatívne finančné prostriedky	1 189 931,00
RÚŠS Žilina	Dotácia na mzdy a prevádzku MŠ, normatívne finančné prostriedky	235 070,00
RÚŠS Žilina	Dotácia na súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu pre predškolákov MŠ – aktivity predškolákov (predstavenia, exkurzie, plavecký kurz...)	2 950,00
RÚŠS Žilina	Transfer na 800€ odmeny + odvody pre pracovníkov MŠ	12 527,00
RÚŠS Žilina	Transfer na 800€ odmeny + odvody pre pracovníkov ZŠ	39 335,00
RÚŠS Žilina	Transfer na krytie nákladov na pedagogického asistenta v MŠ	11 698,00
RÚŠS Žilina	Transfer na krytie nákladov na pedagogických asistentov v ZŠ	64 269,00

RÚŠS Žilina	Transfer na krytie nákladov na člena školského podporného tímu v MŠ	4 354,00
RÚŠS Žilina	Transfer na krytie nákladov na členov školského podporného tímu v ZŠ	9 320,00
RÚŠS Žilina	Transfer pre ZŠ – 7% zvýšenie platov zamestnancov financovaných z originálnych kompetencií – zamestnanci školskej jedálne a školského klubu detí	4 686,00
ŠR – prenesený výkon štátnej správy	Transfer na pozemné komunikácie, register obyvateľov, register adries, životné prostredie, stavebný úrad	3 409,63
Metodicko-pedagogické centrum Žilina	Transfer pre ZŠ – projekt špeciálny pedagóg	17 192,17
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Transfer pre ZŠ – 800€ odmeny + odvody pre zamestnancov financovaných z originálnych kompetencií	14 165,00
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Transfer na vyplatenie 800€ odmien + odvody pre pracovníkov OU a ZpS	27 534,00
Transfer z obcí – pre spoločný sociálny úrad	Transfer SSÚ	8 200,00
Obec Nededza	Transfer na interiérové vybavenie v ZŠ	3 200,00
Environmentálny fond	Transfer z environmentálneho fondu	1 513,02
Essity Slovakia	Grant pre ZpS	500,00
Nadácia Kia Slovakia	Grant na projekt: Úprava Gbeľanského potoka	30 000,00
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Dotácia na „Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekt základnej školy - stavebné úpravy základnej školy a športového areálu“	6 200,00
Oblastná organizácia cestovného ruchu, Malá Fatra	Finančná podpora realizácie podujatí a aktivít: Úprava gbeľanského potoka III, Osvetlenie námestia pre kostolom.	100 000,00

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

a) obec
- dotácia na prevádzku ZŠ z RÚŠS,
- transfer na mzdy a odvody ZPS sv. Barborky,
- dotácia na stravu zadarmo pre žiakov ZŠ a MŠ (predškoláci),
- dotácia na prevádzku MŠ z RÚŠS,

b) rozpočtová organizácia
- transfer z Metodicko-pedagogického centra - špeciálny pedagóg v ZŠ

10.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2025 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 11/2020 o podmienkach poskytovania dotácie z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v EUR
ŠK Gbeľany	BV – športová činnosť v obci	39 000,00
FA UNITED N-KL-G	BV – športová činnosť v obci	14 000,00
FS Bylinky	BV – kultúrna činnosť v obci	2 000,00

10.3 Významné investičné akcie v roku 2025

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2025:
a) obec

- stavebné úpravy ZŠ Gbeľany (projekt Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany – bezbariérové úpravy)
- začatie výstavby atletickej dráhy v areáli športového klubu (projekt Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany)
- spevnenie brehu potoka v hornej časti obce,
- protipovodňové opatrenia v dolnej časti obce (úprava Gbeľanského potoka III.),
- osvetlenie areálu kostola,
- oplotenie v areáli športového klubu,
- rekonštrukcia striedačiek, osvetlenie a vybudovanie spevnenej plochy v areáli ŠK,
- vybavenie ZŠ informačno-komunikačnými technológiami (projekt Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany),
- vybudovanie chodníka do ZŠ z ulice Školská,
- rekonštrukcia elektrickej prípojky k budove školskej jedálne a ZŠ,
- rekonštrukcia toaliet v ZŠ,
- rekonštrukcia kúrenia v ZpS sv. Barborky,
- rekonštrukcia pomocnej telocvične v budove telocvične pri ZŠ,
- interiérové vybavenie učební ZŠ (projekt Zlepšenie vzdelávania v ZŠ Gbeľany)

10.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

a) obec

- rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci,
- rekonštrukcia zábradlia popri potoku,
- rekonštrukcia vstupu do budovy obecného úradu.

10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

10.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Slovenské obce a mestá čelia v roku 2026 náročnej ekonomickej situácii poznačenej vládnymi konsolidačnými opatreniami, pretrvávajúcim vojenským konfliktom na Ukrajine a vojenským konfliktom na Blízkom východe, ktorý začal vo februári 2026. Táto situácia môže obmedzovať rozvoj obcí a viesť k napätým rozpočtovým rámcom, či neistote v oblasti vývoja podielových daní, čo spôsobí, že obce musia dôsledne prehodnocovať najmä svoje investičné aktivity. Zároveň vzniká tlak na zvyšovanie a úpravu poplatkov a obce sú nútené zvyšovať miestne dane a ďalšie poplatky (za odpad, materské školy, poplatky za školský klub detí a režijné náklady v školskej jedálni). Hoci tieto skutočnosti majú negatívny vplyv na obec a občanov, zatiaľ neboli vyhodnotené ako riziko, ktoré by ohrozilo nepretržitosť trvania účtovnej jednotky.

Vypracoval: Ing. Martina Ševčíková

Schválil: Ing. Jozef Martinček

V Gbeľanoch, dňa 13.8.2026

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke